אל תפסח על השייט הזה

שייט. תענוגות בפסח

7 ימים של אנית הפאר World Renaissance

במסלול: רודוס, איסטנבול (תורכיה), פיראוס (אתונה), פורט סעיד (קהיר).
היציאה מאשדוד ב-12.4.87

השאר את ימי החול על החוף והפלג לחופשה חגיגית. חופשה המשלבת מנוחה ונופש עם סיורים בשלש מדינות יוון, תורכיה ומצרים. על ספינת הפאר המפורסמת בעולם כולו WORLD RENAISSANCE תמצא חדרים מפוארים, מזוג אויר מלא, מטבח בינלאומי מעולה, 6 ארוחות ביום, כולל מזנון חצות - (האוכל לא כשר) - חנויות DUTY FREE, קזינו, קולנוע, מסיבות קוקטייל, דיסקוטק, נשף תחפושות ועוד ועוד.
סדר פסח חגיגי יערך בליל ה-13.4.87

גם המחירים חגיגיים

החל מ-$450 (לא כולל מיסים)
ליחיד בתא זוגי.
25% הנחה לאדם שלישי ורביעי בתא.
50% הנחה לילדים בחדר ההורים.

★ עד 8 תשלומים לבעלי כרטיסי אשראי ויזה וישראכרט.
★ תנאים מיוחדים לקבוצות.

עלון עם פרטים והרשמה אצל סוכני הנסיעות

תחרויות ברידג' מגוונות בניהולו של מר צבי בן טובים (הקפטן הארצי) יתקיימו באולמי האוניה.

PIROTIKI

אלאלוף ושות' • ספנות בע"מ תל אביב: אנגל 6, טל': 622591, 03-611454
חיפה: הנמל 40 טל': 660911, 04-671742 אשדוד: עורף הנמל, ביתן 16 טל': 6-21168, 055-21321

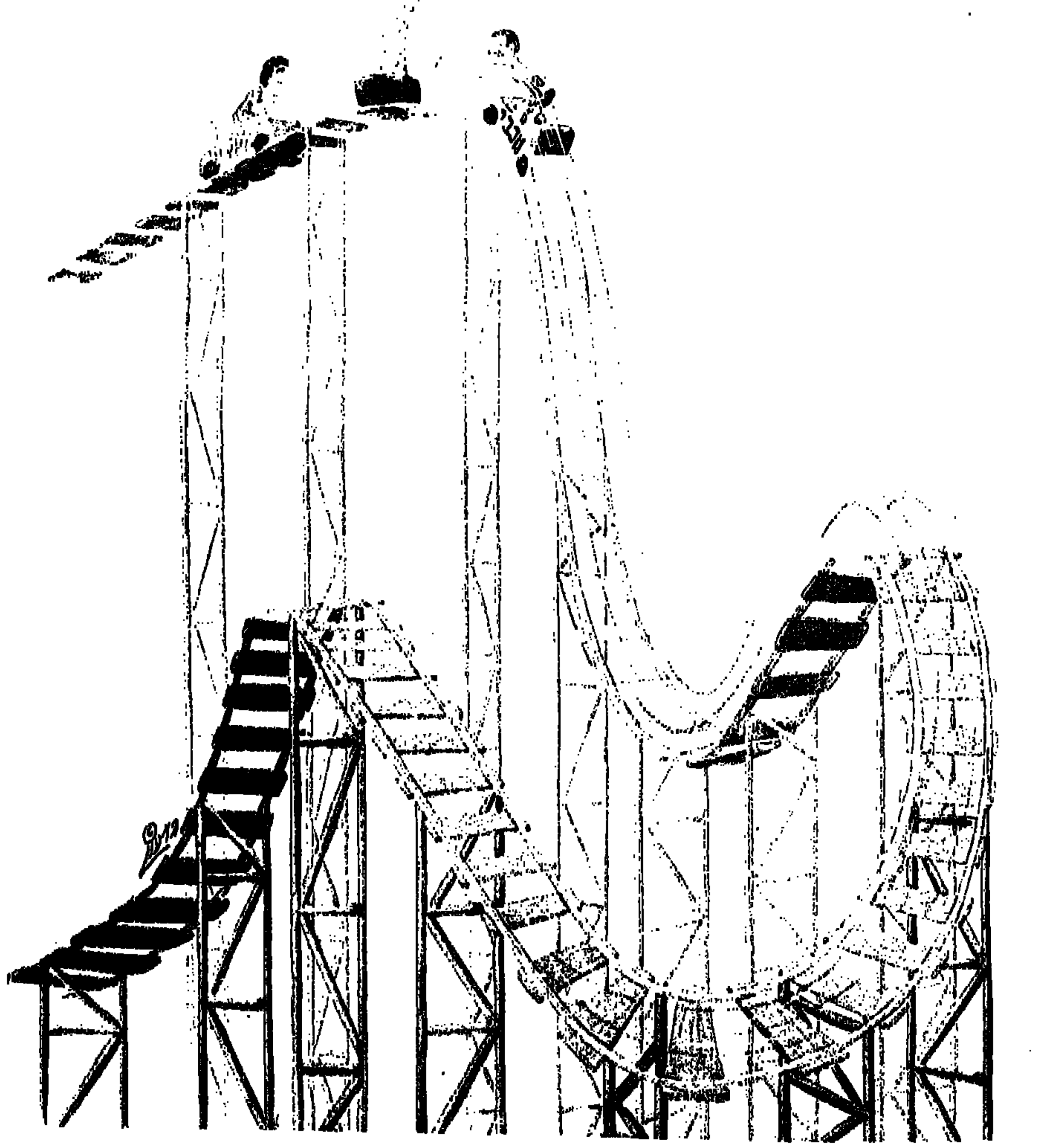

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל׳: (03)439442

© כל הזכויות שמורות ל„מעריב"

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

בשער

את השמחה הזאת (כמו אחרי הכנעת ריאל, במדריד) אנחנו רוצים לראות גם הערב, אחרי הגמר האירופי בלוזאן.

מה בגליון

4: צבי שרף; 5: דן פטרסון, ראיון מיוחד; 6: הרקורד של מכבי; 7: הניתוח של ויינקרנץ; 8-9: מני מדבר; 10-11: מיקי ומוטי, זוג מהפארקט; 12-13: הפוסטרים של מכבי וטרייסר; 14-16: הלילה הגדול בבלגרד; 17: בכיכר כמים הקפואים; 18: תחזיותנו; 20-22: 40 שנה על המפה.

אתה עם
דיזנהויז

ברגעים הגדולים של „מכבי"
גמר אליפות אירופה לוזאן 1987

נמנה על קבוצת כלל
דיזנהויז

החברה המובילה בנסיעות ותיירות

משרד ראשי: בן יהודה 21, תל־אביב, טל. 03-652140

שרף: כל הקלפים של ההגנה

מרדכי רוזנבלום

ברחוב, בימים האחרונים, עצרו אותו וביקשו: „צביק'ה, רחילק, תביאו את גביע אירופה הביתה, לתל־אביב". הגיעו גם פניות טלפוניות רבות, עם בקשות דומות: „רוצים את הגביע האירופי". גם צבי שרף, מאמן מכבי ת"א, רוצה בו: „אני רוצה אותו אולי יותר מכל אחד אחר במדינה", הצהיר. „אבל אני אדם ריאלי מטבעי ויודע עד כמה המשימה הזאת קשה".

הערב בלוזאן, הגמר האירופי ה־30 בגביע האלופות, מתנת העתון „ל'אקיפ" וההופעה החמישית של מכבי ת"א במעמד הזה – הפעם מול טרייסר מילאנו.

מילאנו, על־פי שרף, היא קבוצה מצויינת ושוות־כוחות עם מכבי. „מדובר בקבוצה מנוסה מאד. מאמנה האמריקני הממולח, דן פטרסון, לא זכה

מאמן מכבי תל־אביב, צבי שרף, רוצה את גביע אירופה לאלופות; מי בעצם לא? ■ המפתח, לדעתו, הוא משחק ההגנה: „מאמן לא יכול לשלוט על אחוזי הקליעה של שחקניו" ■ משימת המפתח של מכבי: ניטורלו של הרכז מייק ד'אנטוני, ושמירה הדוקה על איש הנ.ב.א בוב מקאדו

עדיין בגביע הזה עם הקבוצה שאותה הוא מאמן כבר יותר מ־10 שנים. הוא, כך אני חושב, שרוי עתה בלחץ אישי גדול ביותר, פשוט משתוקק בכל מאודו לזכות בפרס הזה".

שרף מעריך כי משחק הגמר יהיה מבחינתם של כמה משחקני אלופת איטליה „משחק של להיות או לחדול": „לדינו מנגין ולמייק ד'אנטוני – במיוחד לגבי דינו – זו ההזדמנות האחרונה להופיע בגמר האירופי. ודינו הוא, כידוע לכל, שחקן מפתח במשחק המיוחד הזה", כך שרף.

כיצד מעריך מאמנה של מכבי ת"א את הקרב הטאקטי הצפוי לקבוצתו מול האלופה האיטלקית (שזכתה השבוע גם בגביע ארצה לשנת 1987, אבל עדיין לא הוכתרה כאלופת הליגה)? כיצד מכין שרף את שחקניו ל„מלחמה" ? על מה חשב בימים האחרונים, מה תיכנן? – בקיצור, שרף נתבקש לחשוף כאן כמה קלפים, ככל שניתן לעשות זאת מבלי לגלות את הכל ליריב?

שרף: „כאשר מתכננים משחק מול קבוצה כמו טרייסר מילאנו, יש צורך לנסות ולבחון, לפני הכל, כמו במשחק שחמט סימולטני, מהו הכוח שעומד לרשות היריב: מהי שיטת המשחק שלה: מהם הכלים שעומדים לרשותו ומהן היתרונות והחסרונות שלו. מאמן שמתכונן למערכה זאת, משתדל ללמוד את ראשו של ירידו־עמיתו, מאמנה של מילאנו. לכן שבתי וצפיתי בוידאו בכמה שיותר משחקים של מילאנו, חזרתי ועקבתי מה עשה פטרסון ולמה, במצבים מסויימים. בדקתי את שיטות השמירה שנקט עד היום. רק אחרי שבחנתי את כל המרכיבים הללו – ניגשתי להכין את המערך שלנו בהגנה, וניסיתי ללמדו את שחקני".

על איבודי כדור וקליעה

שרף מדבר על הגנה בלבד. ההתקפה, כך הסביר, איננה תלויה בו, כמאמן: „המאמן אינו יכול לצפות את איבודי הכדור, את אחוזי הקליעה המדוייקים מהשדה, את שיעור ההצלחה בקליעות עונשין. במילים אחרות: ההתקפה איננה תלויה כל כך במאמן. ההגנה – זה כבר סיפור אחר".

במשחק מן הסוג המיוחד הזה – גמר אירופי – קשה לצפות לכדורסל ברמה גבוהה. לכן, הכוח הפיסי והניסיון, ישחקו תפקיד חשוב במעלה ומרכזי: „ניסיון, פיקחות ויכולת להשתחרר מן המתח שלפני המשחק", מציין שרף, זה הסוד.

„אנחנו חייבים לשחק כמו ששיחקנו במילאנו (שם ניצחה מכבי בפברואר – לראשונה באולם הזה). זה היה כדורסל מבוקר, אחראי, עם מעט התקפות מתפרצות. מול הכוח הפיסי של טרייסר, נידרש להעמיד כוח פיסי נגדי. נצטרך להעמיד שמירה טובה במיוחד על צוברי הנקודות של טרייסר, בוב מקארו ורוברטו פרמייר ולהגיע למצבי קליעה טובים עבורנו, במשחק מסודר. במילים אחרות: נצטרך להכתיב בלוזאן את קצב המשחק", מוסיף מאמן מכבי.

„זה משחק על כל הקופה, מדגיש שרף. „אני מצפה שיהיה עלינו הערב לחץ כבר מסביב. הקהל, הרצון לזכות בגביע, ישפיעו ודאי על שחקני שתי הקבוצות. אלו שיעשו הכי פחות שגיאות וישתחררו מהר מההתרגשות ומהעצבים המתוחים – הם שינצחו. ודאי, אני מצפה למשחק שקול, שיוכרע בהפרש זעום. אני מעריך כי יהיה זה משחק של עבירות רבות – ואז יקבע הספסל. הקבוצה שלה שחקני הספסל הטובים יותר, היא גם שתנצח", קובע שרף.

על המוח ועל הלב

„הייתי רוצה מאד להגיע למצב שבו מייק ד'אנטוני לא יהיה על המגרש, ב־5 הדקות האחרונות", הרהר המאמן התל־אביבי בקול רם. „ד'אנטוני הוא המוח שמאחורי טרייסר. יש לו את הניסיון והפיקחות לדחוף את הקבוצה כולה. דינו מנגין הוא הלב – האיש שמכניס־מחדיר מוטיוואציה לקבוצה האיטלקית. שניהם יחד יוצרים את מצבי הקליעה הטובים של מקארו ופרמייר".

– כיצד אתה מתכוון להורות על בלימת מייק ראנטוני, הרי כל התקפה, כל מהלך, מתחיל דרך ידיו של האמריקני־איטלקי הזה של מילאנו?

שרף, כמובן חושב על כך – אולי יותר מכל אחר: „קודם כל, ד'אנטוני איננו מתחלף לך קרובות, בניגוד לשיטה של מאמנו דן פטרסון שנוהג להחליף שחקנים רבים במהלך המשחק. לי, אישית, השיטה הזאת איננה נראית. רב בניגוד לאחרים, משחק דקות רבות – ואנו נה[illegible] לעייף אותו. השמירה עליו תתבצע על־ידי [illegible] או מוטי ארואסטי", מגלה שרף.

על שומריו של מאקאדו

– אוריקיי. זה באשר למייק ד'אנטוני. [illegible] המפחידים הגדולים של מילאנו, הוא לא [illegible] המקצוען לשעבר מליגת הנ.ב.א. בוב מקאו [illegible] לו תשומת לב מיוחדת, לא כן?

צביקה חשב גם על כך: „הוא יקבל [illegible] רבה והשמירה שתוטל עליו תתחלק בין [illegible] כאשר מדי פעם יחליפו ביניהם את התפקיד [illegible] ג'ונסון, האווי לאסוף וגרג קורנליוס".

– נותרה בעיה אחת: רוברטו פרמייר.

שרף: „עליו יצטרכו לשמור ה"ה מיק [illegible] ודורון ג'מצ'י. אצל דורון חל שיפור גדול [illegible] שנוגע למשחק ההגנה והשמירה. משחק [illegible] כלבד, נעשה דורון לכדורסלן רב־גוני יותר, [illegible] גם לתת הצגה בשמירה צמודה על כוכב יריב".

– לא טיפלנו בשחקן אחר, קן בארלו.

שרף איננו מזלזל בו, כלל ועיקר: „[illegible] שהוא משתפר ממשחק למשחק וגם הוא [illegible] לקבל טיפול מיוחד, מן הגבוה השלישי שלנו [illegible] במגרש".

על הפתעות שיתכנו

– זהו, הכל גמור מהבחינה הטאקטית?

שרף מחייך: „כמובן שלא! אלו [illegible] הבסיסיים. יתכנו ודאי הפתעות, שנשאיר [illegible] האחרון. צריך לחשוב ולתכנן הכל במהירות [illegible] הרי משחק בשיטת הנוק־אאוט. המפסיד יצא [illegible] זכה בכל הקופה. אין עוד אפשרות לתקן או [illegible] משהו".

„אני מצפה שמכבי ת"א תנצח ותזכה [illegible] האלופות, הרגיש שרף. „אבל שיהיה [illegible] ביטוח. טרייסר תעלה למגרש עם ציפיות [illegible] מאד לזכייה. מכתינתי" – הוא אומר – „עם [illegible] לגמר, אחרי מה שעברנו בתחילת מאבק [illegible] זה הישג אדיר למועדון מכבי ת"א ול[illegible] בישראל. אבל, כמו כל אחד אחר, אני רוצה [illegible] גביע אירופה לאלופות".

	[illegible]	בית	חוץ
1966/67	איניס וארזה	67-68	[illegible]
1968/69	אורנסודה קאנטו	67-51	[illegible]
1969/70	פידס נאפולי	82-89	[illegible]
1972/73	זימנטאל מילאנו	88-113	[illegible]
1973/74	איניס וארזה	83-77	[illegible]
1975/76	פורסט קאנטו	76-88	[illegible]
1976/77	סינודינה בולוניה	81-110	[illegible]
	מובילג'ירג'י וארזה	102-79	[illegible]
	מובילג'ירג'י וארזה	(גמר בלגראד)	[illegible]
1977/78	מובילג'ירג'י וארזה	80-91	[illegible]
1978/79	אמרסון וארזה	71-72	[illegible]
1979/80	סינודינה בולוניה	73-100	[illegible]
1980/81	סינודינה בולוניה	88-92	[illegible]
	סינודינה בולוניה	(גמר שטרסבורג)	[illegible]
1981/82	סקוויב קאנטו	86-87	[illegible]
	סקוויב קאנטו	(גמר קלן)	[illegible]
1982/83	פורד קאנטו	84-94	[illegible]
	בילי מילאנו	77-69	[illegible]
1983/84	ג'וליקולומבני־קאנטו	77-79	[illegible]
	בנקו רומא	91-85	[illegible]
1984/85	בנקו רומא	86-95	[illegible]
	גרנרולו בולוניה	76-90	[illegible]
1985/86	סימאק מילאנו	95-102	[illegible]
1986/87	טרייסר מילאנו	97-79	[illegible]

פטרסון: „מגי קולע יותר מדי..."

לפחות עשר שנים מאמן דן פטרסון את מילאנו, בגילגוליה השונים ■ אם יזכה השנה בגביע אירופה, תהיה זאת הפעם הראשונה באלופות, אחרי זכיות במחזיקות גביע וקוראץ' ■ בתקופה האחרונה, גם הוא מודה, נמצאת קבוצתו בכושר בינוני ■ הוא מודאג מפציעתו של מנגין, אך גם מיכולתו של קוין מגי, וכל שאר שחקני מכבי

חנן גרף, איטליה

„אלופת ישראל בכדורסל, קבוצת מכבי תל־אביב, נמצאת עתה בכושר מעולה – וזה איננו סוד. בנוסף לכך, מוראל־השחקנים בקבוצה הזאת ודאי מרקיע שחקים, לאחר שני הניצחונות המרשימים מאוד שהשיגה במחזורים האחרונים של בית־הגמר, במילאנו ובמדריד. אין זה סוד כי כשמנצחים במילאנו את אלופת איטליה – ועוד מרגישים כי היה זה ניצחון היסטורי ואחר־כך מנצחים גם במדריד, ושוב ניצחון היסטורי – חייבים להעריך את המנצחת. במקרה זה זוהי מכבי ת"א. עם היד על הלב: הייתי מעדיף להיפגש בגמר האירופי, השנה, עם כל קבוצה אחרת – רק לא עם מכבי ת"א".

דברים אלו אמר בתחילת השבוע מאמנה של טרייסר מילאנו, האמריקני דן פטרסון, בראיון מיוחד ל„שבועספורט", ערב יציאת מילאנו ללוזאן.

פטרסון ניסה לשמור על איפוק רב בשיחה, ומיד אחרי שהשמיע את ההצהרה שלו, מיהר להדגיש: „יחד עם זאת, לדעתי, יהיה לנו ביום ה' (הערב) קרב אמיתי. אין בו פייבוריטים – והסיכויים, לפחות כשלב זה הם 50 אחוז לכל צד".

דברי פטרסון נאמרו שעה שקבוצתו אינה מציגה באחרונה יכולת משכנעת. במחזור האחרון של הליגה האיטלקית, נוצחה טרייסר בידי דייוארזה, לאחר שהוליכה ביתרון של 9 נקודות במחצית. בעקבות הפסד זה היא שמטה את ראשות הטבלה. על פי נוסחת הפליי־אוף באיטליה, המיקום הוא בעל משמעות למאבקי הגמר של שיכריעו את גורל האליפות, וכאשר מילאנו איבדה את מקומה בראש הטבלה, יהיה לכך ביטוי בסדר המשחקים וכמובן ביריבות שתיפגוש בשלב ההכרעה.

ביום רביעי בשבוע שעבר זכתה טרייסר בגביע האיטלקי, אף כי השיגה אותו לאחר ניצחון דחוק ולא משכנע, בהפרש של שתי נקודות בלבד 95–93, על סקאווליני פוארו. גם במשחק הזה הוליכה מילאנו במחצית ביתרון ברור – במקרה זה 17 נקודות (43–60) – והיתה קרובה מאוד לשכוח אותו, לקראת סיום המאבק. זו היתה הפעם השנייה

צבי שרף (מימין): „חזרתי וראיתי בווידיאו את החלטותיו של פטרסון במצבים שונים.. רק אחר כך ניגשתי להכין את הקבוצה לגמר". דן פטרסון: „עם היד על הלב – מוכן להיפגש בגמר עם כל קבוצה, רק לא עם מכבי..."

ברציפות שמילאנו זכתה בגביע איטליה (וב־1985 זכתה בו פוארו). חובה להדגיש כי שני שחקני הייבוא האמריקנים של מילאנו, בוב מאקארו (29 נקודות) וקן ברלו (20) היו המצטיינים (מול 34 נקודות של דייויס ו־6 של פרדריק מפוארו).

הבעייה: פציעתו של מנגין

עדיין תחת השפעת שני המשחקים הללו – וגם בעקבות הפסדה למכבי ת"א, שהיה בהחלט מפתיע, מבחינתה של מילאנו – אמר דן פטרסון: „שחקני אינם בשיא הכושר, עתה. מדאיגה אותי במיוחד העובדה, שדינו מנגין נפצע בסיום המשחק ביום רביעי (עם פוארו), והיה צורך להביאו לטיפול רפואי דחוף שם ביצעו לו חמישה תפרים במרפק. מנגין הוא כידוע אלוף הפציעות בכדורסל האיטלקי. כל גופו אינו אלא פצע וחבורה. אני מקווה מאוד שיחלים עד יום חמישי (הערב). אם לא – אני בבעייה".

– בקולך, מר פטרסון, נשמעת נימה של חשש ממכבי ת"א.

הוא לא אהב את השאלה. אולי בעייה של אגו. „אינני חושש מאיש – מיהר לומר. אני פשוט מכבד ומעריך את הקבוצה הזאת. קוין מגי, באחרונה, קולע יותר מדי – הרגשנו זאת היטב מולנו. אינני מתרשם מהדיווח שהגיע מת"א על הפסדה של מכבי ברבעי הגמר הראשון שלה עם הפועל ת"א. זה יכול לקרות. כל שחקני מכבי ת"א מסוכנים – מהראשון עד האחרון שבהם. אך שלא יהיו ספקות בעניין הזה: לי יש קבוצה לא פחות טובה ממכבי. הצופים שיגיעו ללוזאן, ייהנו בלי ספק ממשחק כדורסל גברי, בין שתי הקבוצות הנחשבות לטובות ביותר כיום באירופה."

פטרסון קטן הקומה והממושקף הוא אישיות תיקשורתית ממדרגה ראשונה. הוא מחשיב עצמו כמאמן הטוב באירופה. בעבודה הוא יהיר מעט, אבל אין חולקים על כך שהוא שועל ותיק במקצוע. ערמומי ומאור פיקח. יש לו תוכנית רדיו משלו, ברדיו מילאנו – והיא נחשבת פופולארית מאד. הוא זה שהיקנה לאיטלקים את האהבה הגדולה לנ.ב.א. בקיץ הוא נוסע לארה"ב – לא כל־כך כדי לנוח אלא כדי לחפש שחקנים חדשים לקבוצתו. פנקס ההמחאות שלו בנושא הזה הוא תמיד „בלנקו" – ומשום כך יכול היה לרכוש השנה לטרייסר את בוב מאקארו הגדול, בסכום של חצי מיליון דולאר. אפשרויות כאלו לא מקבל שום מאמן אחר באירופה, ופטרסון יודע זאת.

לשנה הבאה בתל־אביב?

יתר על כן: במישאל קוראים שנערך לא מכבר, נבחר פטרסון לאישיות הכדורסל הפופולארית ביותר באיטליה. 28 אחוזים מהמשתתפים במישאל המייצג בחרו בו, לפני פורלי (16 אחוזים) ומנגין (13 אחוזים). הוא גם קיבל 35 אחוזים מהקולות בתשובה לשאלה מיהי האישיות הסימפאטית ביותר...

עיתוני הספורט באיטליה כתבו באחרונה כי פטרסון ייאמן את מכבי ת"א בעונה הבאה. לא יכולתי להציל מפיו רמז לכך. הוא נשאר חתום־שפתיים בעניין הזה. לפני זמן־מה הכריז כי ברצונו לסיים את חוזהו במילאנו, אם היא תיזכה בגביע אירופה – ובכך יוכל להציג כרטיס ביקור מרשים של זכיות בכל שלושת הגביעים האירופיים (אלופות, מחזיקות־גביע וקוראץ'), עם קבוצה אחת – מילאנו. אולי כדי לרמוז על כוונותיו בעונה הבאה, נפרד ממני פטרסון בתום הראיון בברכת „שלום". אולי ביקש לרמוז בזה שבעונה הקרובה הוא כבר יתראיין בעברית... ■

כל תארי מילאנו

(זימנטאל, צ'ינזאנו, בילי, סימאק, טרייסר)

22 אליפויות איטליה: 1922, 1924, 1925, 1926, 1927, 1936, 1937, 1938, 1939, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1957, 1958, 1959, 1960, 1962, 1963, 1965, 1966, 1967, 1972, 1982, 1985, 1986.

3 זכיות בגביע האיטלקי (האחרונה, השבוע)

3 הופעות בגמר האלופות האירופי (1966, 1967, 1983)

1 זכייה (1966)

4 הופעות בגמר גביע המחזיקות האירופי (1971, 1972, 1976, 1984)

3 זכיות (1971, 1972, 1976)

1 הופעה – וזכייה – בגמר קוראץ' (1985)

27 אליפויות, 22 זכיות בגביע, 2 זכיות בגביע אירופה, 1 בבין־יבשתי

עונה	מאמן	ליגה	גביע	גביע אירופה
1953/54	רוזין	אלוף	לא נערך	---
1954/55	רוזין	אלוף	לא נערך	---
1955/56	רוזין		לא נערך	זכייה
1956/57	רוזין	אלוף	לא נערך	---
1957/58	רוזין	אלוף	זכייה	הפסד בסיבוב 1
1958/59	רוזין	אלוף	לא נערך	הפסד בסיבוב 1
1959/60	רוזין	מקום 2	זכייה	---
1960/61	רוזין	מקום 2	לא נערך	---
1961/62	רוזין	אלוף	זכייה	---
1962/63	רוזין	אלוף	פינליסט	הפסד בסיבוב 1
1963/64	רוזין	אלוף	זכייה	הפסד בסיבוב 1
1964/65	רוזין	מקום 3	זכייה	הפסד בסיבוב 1
1965/66	רוזין	מקום 2	זכייה	---
1966/67	רוזין	אלוף	זכייה	הפסד בגמר מחזיקות גביע
1967/68	רוזין	אלוף	לא נערך	רבע גמר אלופות
1968/69	רוזין	מקום 2	פינליסט	רבע גמר אלופות
1969/70	רוזין	אלוף	זכייה	הפסד בסיבוב 1 במחזיקות גביע
1970/71	רוזין	אלוף	זכייה	הפסד בסיבוב 1
1971/72	קליין	אלוף	זכייה	הפסד בסיבוב 1
1972/73	רוזין	אלוף	זכייה	רבע גמר אלופות
1973/74	רוזין	אלוף	לא נערך	רבע גמר אלופות
1974/75	חמו/שטרקמן	אלוף	זכייה	רבע גמר אלופות
1975/76	דוולי/קליין	אלוף	רבע גמר	רבע גמר אלופות
1976/77	קליין	אלוף	זכייה	אלוף אירופה
1977/78	קליין	אלוף	זכייה	3 בבית הגמר
1978/79	קליין	אלוף	זכייה	3 בבית הגמר
1979/80	קליין	אלוף	זכייה	הפסד בגמר האלופות
1980/81	דאמיקו	אלוף	זכייה	אלוף אירופה
1981/82	קליין	אלוף	זכייה	הפסד בגמר האלופות
1982/83	קליין	אלוף	זכייה	5 בבית הגמר
1983/84	שרף	אלוף	חצי גמר	5 בבית הגמר
1984/85	שרף	אלוף	זכייה	3 בבית הגמר
1985/86	שרף	אלוף	זכייה	5 בבית הגמר
1986/87	שרף	אלוף		

הישגים אחרים

כהן־מינץ בנבחרת אירופה
זכייה בטורניר תג המולד בבזיל

נבחרת אירופה בפרידה לתני כהן־מינץ

מקום 3 בבין־יבשתי
נצחון על וושינגטון בולטס (נ.ב.א.)
זכייה בטורניר סארגוסה
מיקי ברקוביץ וטל ברודי בנבחרת אירופה
זכייה בטורניר לונדון
זכייה בטורניר לונדון
זכייה בגביע הבין־יבשתי
זכייה בטורניר אוסנבריק
הפסד בגמר בלונדון נבחרת אירופה בפרידה לטל ברודי
מקום 7 בגביע העולמי
ניצחון על כוכבי נ.ב.א. (עם ד"ר ג'יי)
מיקי ברקוביץ ולו סילבר בנבחרת אירופה
זכייה בטורניר פאריס
זכייה בטורניר לונדון
מקום 3 בבין־יבשתי
זכייה בטורניר לונדון
ברקוביץ בנבחרת אירופה
הפסד בגמר בלונדון
זכייה בטורניר לונדון
זכייה בטורניר סלוניקי
זכייה בטורניר לונדון

מאמן יהושע רוזין
20 שנה בתפקיד

מאמן רלף קליין
תואר אירופי ראשון

מאמן אברהם חמו
קריאת הצלה

מאמן רודי ד'אמיקו
כל 4 התארים האפשריים

כוכב תני כהן־מינץ
הראשון בנבחרת אירופה

כוכב טל ברודי
דמות מופת

מכבי — טרייסר: אחד מול אחד

משה ויינקרנץ*

מכבי תל־אביב וטרייסר מילאנו, הן ללא ספק שתי הקבוצות הטובות ביותר, השנה, בבית הגמר האירופי. מקומן במשחק הגמר הוא איפוא מוצדק וכל קומבינציה אחרת, לפחות מבחינתי, היתה מהווה הפתעה גדולה.

כאשר בוחנים את כדורסלני שתי הקבוצות, אחד מול אחד – וכך נעשה בסקירה זאת – ניתן להבין עד כמה בתיהן, אכן, הטובות ביבשת ומתמודדות הערב על „סל הכסף" – גביע האלופות רב־היוקרה.

מי שהגיע עד לעונה הנוכחית עוזר־מאמן מכבי ת"א מנתח ומשווה את שחקני שתי היריבות שיתעמתו הערב בגמר בלוזאן

* המחבר הוא העונה מאמן הפועל ת"א

בוב מקאדו (גופיה מס. 15 של טרייסר, בן 35, 2.07 מטר): קלע מעולה מטווח קצר ובינוני. ריבאונדר בינוני, אך שחקן התקפה מצוין. מוגבל בדקות המשחק, אך כאשר הוא נמצא על המגרש, סוחט עבירות רבות מהיריב. יש לו עבר עשיר בנ.ב.א. אך לא בזירה האירופית, השונה במהותה מזו האמריקנית (ובכלל זה שונה גם בחוקת המשחק).

קיין מגי (13, 28, 2.04): שחקן כמעט מושלם. קלע מעולה, עם יכולת אישית גבוהה מאד. ריבאונדר יוצא מן הכלל. הצד החלש שלו: הגנה. היא ראויה לציון בינוני.

קן בארלו (13, 22, 2.06): שחקן קבוצתי, טוב בהגנה, אבל פושר מאד בהתקפה. יותר מזה – הייתי אומר שהוא חלש למדי, בהתייחס ליכולת שמצפים משחקן זר באירופה ובמיוחד באיטליה. ריבאונדר לא רע, אך בסך הכל, בעל יכולת אישית מוגבלת.

לי ג'ונסון (15, 29, 2.10): פיקח מאד. ניתן ביכולת לשחק כמעט בכל תפקיד, בצורה הטובה ביותר – בהגנה ובהתקפה. קלע מעולה, סוחט עבירות משחקני היריב ומורגש מאד על המישטח, גם בנושא הריבאונדים.

דינו מנגין (11, 37, 2.04): אחראי ויעיל מאד. בעל ניסיון עצום באירופה ובאיטליה. שחקן הגנה מעולה, אחד החזקים בכדורסל האירופי. משקיע כוח פיסי רב במשחקו, ריבאונדר טוב. בהתקפה הוא בינוני למדי. משלים היטב את מייק ד'אנטוני, שניהם מהווים את הצמד הותיק ביותר באיטליה, כיום. מנגין נחשב לסמל הכדורסל האיטלקי. מושג.

האווי לאסוף (4, 31, 2.10): שחקן ספסל, מהטובים באירופה. חכם מאד במגרש, בעל ראיית משחק יוצאת מן הכלל לגבי שחקן בגובה שלו. קורא היטב את הנעשה בזירה. בעל משחק הגנה טוב, ריבאונדר מעולה. לא רע בהתקפה. קולע היטב מטווחים בינוניים. שחקן קבוצתי מאד.

מייק ד'אנטוני (8, 35, 1.80): המוח של טרייסר מילאנו. אמריקני שהתאזרח באיטליה. פליי־מייקר יוצא מהכלל. בעל נסיון רב, ידע ויכולת. מניע היטב את חבריו וכל מהלך של משחק מילאנו, מתחיל ממנו. שומר היטב, קולע מצויין, בעל ראיית מגרש טובה מאד. מייק ד'אנטוני הוא טרייסר מילאנו.

חן ליפין (10, 20, 1.83): הפליימייקר מספר 1, היום, של מכבי ת"א. בעל משחק התקפה מעולה. ראיית מגרש טובה מאד. שומר היטב, מהיר. אבל קצת חסר נסיון בהשוואה ליריבו האמריקני־איטלקי, ד'אנטוני. אך חן צובר נסיון והוא בדרך הנכונה.

כל הגמרים בגביע אירופה לאלופות

1958:	א.ס.ק. ריגה – אקדמיק סופיה	71-84, 81-86
1959:	א.ס.ק. ריגה – אקדמיק סופיה	62-69, 58-79
1960:	א.ס.ק. ריגה – דינאמו טיביליסי	62-69, 51-61
1961:	צ.ס.ק.א. מוסקווה – א.ס.ק. ריגה	62-87, 66-61
1962:	דינאמו טיביליסי – ריאל מדריד	83-90
1963:	צ.ס.ק.א. מוסקווה – ריאל מדריד	80-99
1964:	ריאל מדריד – ספרטק ברנו	64-84, 110-99
1965:	ריאל מדריד – צ.ס.ק.א. מוסקווה	62-76, 88-81
1966:	זימנטל מילאנו – סלאוויה פראג	72-77
1967:	ריאל מדריד – זימנטל מילאנו	83-91
1968:	ריאל מדריד – ספרטק ברנו	85-98
1969:	צ.ס.ק.א. מוסקווה – ריאל מדריד	99-103
1970:	איניס וארזה – צ.ס.ק.א. מוסקווה	74-79
1971:	צ.ס.ק.א. מוסקווה – איניס וארזה	53-67
1972:	איניס וארזה – יוגופלסטיקה ספליט	69-70
1973:	איניס וארזה – צ.ס.ק.א. מוסקווה	66-71
1974:	ריאל מדריד – איניס וארזה	83-84
1975:	איניס וארזה – ריאל מדריד	66-79
1976:	מובילג'ירג'י וארזה – ריאל מדריד	74-81
1977:	מכבי ת"א – מובילג'ירג'י וארזה	77-78
1978:	ריאל מדריד – מובילג'ירג'י וארזה	67-75
1979:	בוסנה סאראייבו – אמרסון וארזה	93-96
1980:	ריאל מדריד – מכבי ת"א	85-89
1981:	מכבי ת"א – סינודינה בולוניה	79-80
1982:	סקוויב קאנטו – מכבי ת"א	80-86
1983:	פורד קאנטו – בילי מילאנו	68-69
1984:	באנקו רומא – ברצלונה	73-79
1985:	ציבונה זאגרב – ריאל מדריד	78-87
1986:	ציבונה זאגרב – ז'אלגיריס קובנה	82-94
1987:	מכבי ת"א – טרייסר מילאנו	

רוברטו פרמייר (10, 29, 1.98): כדורסלן יעיל מאד, חזק ומהיר, המשתמש בכוח פיסי רב בהתקפה. יש לו משחק הגנה יוצא מן הכלל. קלע מצויין. משקיע הרבה מרץ בשמירה על שחקני החוץ של היריב.

מיקי ברקוביץ' (9, 33, 1.92): בעל יכולת אישית גבוהה מאד. קלע בחסד. שחקן התקפה מתפרצת, מהטובים באירופה, עם נסיון אדיר ורב. מושך עבירות רבות מהיריב. משחק ההגנה שלו בינוני. כדורסלן מן הסוג המיוחד, המסוגל לנצח משחק בשניות האחרונות.

סאוסטו באריניה (5, 26, 2.05): שחקן ספסל טוב ויעיל. בלתי צפוי במשחקו, צובר נקודות רבות מתחת לסלים. שחקן למשימות מיוחדות ולעיתים קרובות המאמן מכניס אותו למגרש, על מנת לשמור על שחקן מפתח בקבוצה היריבה.

דורון ג'מצ'י (12, 25, 1.98): אחד משחקני ההתקפה הטובים ביותר, כיום, באירופה. בעל יכולת אישית נדירה, קלע בחסד, מהיר כשד, מרהים ביכולתו לתלוף ממרחק, שחקן המשתדל מאד בהגנה. בעונה האחרונה ראינו אצלו התקדמות גדולה בנושא חיוני זה. חסר לו עדיין נסיון והוא גם איננו מפעיל כוח פיסי במשחקו. אבל גם הוא מסוג השחקנים שמסוגל לנצח משחק, בשניות האחרונות. באשר לסלי 3 הנקודות – הוא ללא ספק אחד הטובים ביותר בתחום הזה.

פראנקו בוזלי (6, 28, 1.90): שחקן מחליף לשחקני החוץ. קלע טוב ויעיל. משחק היטב בהגנה ולמעשה כלבוויניק לכל תפקידי החוץ: בקליעה, בריכוז ובשמירה האישית.

מוטי ארואסטי (7, 32, 1.87): פליי־מייקר ותיק ועתיר נסיון. שחקן־נשמה, אסיסטר מעולה, מהיר מאד ובעל משחק הגנה מלהיב. קלע בינוני שאיננו מרבה לזרוק לסל, כפי שהיה צריך לעשות. בסך הכל מוטי הוא „הלב" של מכבי.

גרג קורנליוס (8, 29, 2.03): כדורסלן חזק מאד ואגרסיבי, בסגנונו. שחקן־צוות יעיל. במכבי הוא אחד הפועלים השחורים. בעל משחק חזק בהגנה וריבאונדר לא רע. חלש בקליעה.

„להיזהר שאיזה לארג'י לא יתחבא לו מתחת לסל..."

ערב הגמר האירופי בלוזאן, מזהיר כך קוין מגי, למוד נסיון־מר מהדרבי הראשון של הגמר־סל ▪ „עיזבו כרגע את כל הבולשיט הזה, ששמו זכייה בגביע האלופות. קודם כל חייבים לנצח במשחק הזה והוא יהיה קשה מאד" ▪ מדוע זה יהיה טוב, למגי ולמכבי? ▪ קוין על חשיבות קרב המוחות שמאחורי העימות על הפארקט

מרדכי רוזנבלום

קוין מגי איננו נוהג להסתתר מאחורי מילים ריקות. הוא בדרך כלל אומר בדיוק מה שחושב. הערב, הוא חושב שמכבי תזכה בגביע אירופה לאלופות. למה? – „היי מאן, זה טוב לחשבון הבנק של קוין..." הוא צוחק? – בהחלט לא. קוין לא מתלוצץ בענייני כספים...

כאשר „לוחצים" עליו, מוכן מגי, דווקא רוצה מאד, להסביר קצת אחרת את ההצהרה הקודמת שלו בעניין חשבון הבנק: „לזכות בגביע אירופה לאלופות, זה פרס לכולם – למדינה, למכבי ת"א וכמובן, גם לקוין מגי, שיקבל מענק שמן. בשביל זה אני עובד קשה וקורע את התחת... כסף וכבוד הולכים יחד, כאשר מדובר במקצוען כמוני. חשוב לי גם להציג בעתיד, כאשר יגיע היום ואצטרך לחפש מקום עבודה אחר, את הרקורד שלי. ומה יהיה יותר טוב מאשר להראות מדליית זהב אירופית?..."

כמו בשחמט

אבל את משחק הגמר הערב בלוזאן, מול טרייסר מילאנו, לא מנצחים בדיבורים. „כולם, כך מסביר מגי, צריכים לעבוד קשה בשביל זה". אבל לפני הכל, הוא סבור, יהיה זה הקרב בין המאמנים.

„מה שיתרחש הערב בלוזאן יהיה קרוב מאד לדו־קרב בשחמט. כל מהלך יהיה חייב להיות שקול מאד, ליעשות במחשבה תחילה. עם מבט קדימה. דן פטרסון ממילאנו הוא מאמן פיקח מאד. שחקניו מבוגרים בגילם ומשום כך גם עתירי נסיון ופיקחים. נצטרך להתמודד עימם בנשק שלהם: בפיקחות ובכוח".

על־פי מגי, מדובר בקבוצה שמסוגלת „להרוג" כל יריב באירופה: „לטרסייר מילאנו כדורסל פיסי קשוח, הגנה יוצאת מהכלל, חזקה. המוח שלה הוא מייק ד'אנטוני – ואותו יש לנטרל כבר מן הפתיחה. לא להרשות לו ־לנהל את ההצגה הזאת, כראות עיניו. לעצור את המסירות שלו, למנוע ממנו את הקליעות ארוכות הטווח – אם נצליח במשימה הנכבדה הזאת, ננצח".

קוין לא שכח גם את בוב מקארו: „נו סרו עם מקאדו אתה לא יכול ללכת לישון, כשהוא על המגרש... אסור לשכוח אותו, שם על הפרקט – זה מסוכן מאד. גם כשהוא לא במיטבו, כדאי לחשוש ממנו".

מאבק קשה, פיסית

מכבי ת"א, לדעת קוין, איננה סתם עוד קבוצה. הענק השחור יודע היטב עד כמה טובה קבוצתו ולא רק בגלל העובדה שמגי מככב בה: „כן, אני אחד משחקני המפתח במכבי", הוא אומר ולא מצטנע. „אבל כדי שמכבי תנצח, חובה קודם כל שהאמריקנים שלה יהיו טובים באותו ערב – ואני מתכוון לג'ונסון ולעצמי. אבל גם אז זה לא יספיק. הכדורסלנים הישראלים חייבים להתעלות ולהיות טובים מאד".

מה פירוש „טובים מאד"? – לקוין מגי יש על כך תשובה, כי בכל מה שקשור בכדורסל, יש לו תמיד תשובות.

„עלינו להיות מוכנים מבחינה פיסית למאבק קשה ביותר. מיקי, דורון, חן, ליפין ואחרים – חייבים לדעת שאנו יוצאים למלחמה. במשחק במילאנו, כאשר הבסנו אותם, זה לא היה בגלל ג'ונסון ומגי. זה היה בגלל כל היתר, שנלחמו כאריות ושיחקו מצויין. רק עם שני אמריקנים טובים, אי אפשר לזכות בגביע אירופה לאלופות", הוא מצהיר.

ישבנו בביתו בת"א. ילדיו ברנדי וג'רמי ואשתו מלאני, היו שם לידו. קורקי נלסון, חבר, בא להתארח, לשאול לשלומו ביררו את מצב הפציעה ברגל. קוין חייכן, שופע הומור, לא מנסה כלל להמעיט מיכולתו המקצועית. „כל זמן שאתה טוב ויודע זאת – אז למה להפגין צניעות מזוייפת", הוא חוזר ושואל בתמיהה. „אני יודע שיש לי מה להציע ומה להראות על המגרש. אני מקצוען בכדורסל וגאה במקצוע שלי. ביום שאחשוב שאינני טוב מספיק – אפרוש מיד".

„הפוקוס שלי"

מגי נכנס כבר בתחילת השבוע לריכוז מלא לקראת הגמר האירופי: „זה הנושא המרכזי, כל יתר הבולשיט אני זורק הצידה ומתמקד עכשיו אך ורק במשחק הזה, על האיש שיהיה עלי לשמור בהגנה. להתרכז בממור הזה, שהמאמן שלי יטיל עלי להפר את צעדיו. הפוקוס שלי עליו ועל המשחק. אינני חושב על דברים אחרים. הכל בולשיט, רק המשחק נשאר המרכזי בחיי", הוא מגלה ברגע של התרגשות.

פסטיבל גדול התרחש סביבו בימים האחרונים. כולם דיברו איתו על המשחק הזה בלוזאן, על גביע אירופה לאלופות, שמכבי תיאבק עליו. עצה אחת

כרתוב, שאלו מה יהיה והאם מכבי תחזור לת"א עם הגביע?

„היי, רגע אחד!, הוא ממהר לומר, עיזבו את הבולשיט. יש משחק – ושם צריך לנצח. זהו בשביל מה להתעסק בשטויות, בשאלות שהתשובות עליהן יגיעו רק אחרי המשחק בלוזאן. חגיגות תעשו אחרי המשחק", הציע מגי לכולם.

כמה שפחות שגיאות

ובכל זאת: „לא יהיה קל לחזור עם הגביע", סבור קוין. „אני צופה משחק צמוד ושקול. תנצח, לדעתי הקבוצה שתעשה פחות שגיאות. הקבוצה שתשחק כדורסל מבוקר ותוציא לפועל, היטב, את ההתקפות שלה. וכמובן ד י פ נ ס ! ה ג נ ה – זה שם המשחק. לא יעזור כלום: ה ג נ ה", הוא מדגיש בפסקנות.

כן, גם המאמנים, כמו שאמר בתחילה, גם להם חלק נכבד במשחק: „עליהם לראות את המתרחש, לנחש כמה מהלכים קדימה ויותר מכל, להשגיח היטב ולראות אם 'איזה מייק לארג'י כזה' איננו מתחבא בצד השני וממתין לכדור..." ■

זוג מהפארקט

מיקימוטי יעשו בלוזאן את החמישית שלהם – גמר אירופי בפעם החמישית ב־10 שנים ■ שניהם יודעים שזו אולי ההזדמנות האחרונה שלהם, כשחקנים, לקחת את גביע אירופה ■ על זווית הראייה של כוכבים שהתבגרו, ורואים מהספסל את יורשיהם לוקחים להם חלק מהתהילה, לראשונה ■ הוריו ורעייתו של ברקוביץ יהיו ביציע של לוזאן; הוא ישתדל מאוד לא לאכזב אותם

אורית הראל

יום שישי בבוקר, אחרי מדריד, לפני לוזאן. אפילו הזקנות הקבועות של „הבימה", שבאות בשביל הכנר והפסנתרנית, מציצות בסקרנות לעבר שני הגבוהים ליד השולחן עמוס הגבינות. הן אולי לא שרו מעולם באדיקות „נה־נה־נה־נה, היי־הי, מ־כ־ב־י", אבל גם הן מזהות את הקלסטרים הלאומיים של ברקוביץ'את־ארואסטי כשהם אוכלים ארוחת בוקר.

גמר חמישי. „לא ראשון, אפילו לא שני. אבל בכל זאת, זה עושה משהו", אומר מוטי ארואסטי. זה כבר לא יהיה כמו בפעם הראשונה, הוא יודע. „קודם כל, התבגרתי בכמה שנים טובות, אני מכיר את המעמד, את האנשים, אני יודע מה קורה כשלוקחים את הגביע. אבל בכל זאת, זה חלום שהופך למציאות".

מיקי ברקוביץ יותר סנטימנטלי. „הגמר הזה עושה לי הרבה – זו פעם חמישית בגמר. אולי זה אפילו כמו בפעם הראשונה. אני מתרגש, רוצה להתכונן כמו לגמר הראשון. ואני גם קפטן, ורוצה להניף את הגביע – אולי בפעם האחרונה", הוא אומר וממהר להרגיע, „אבל אני מקווה שלא". ולובש תיוך שרמנטי. ועוד ידובר בתקווה הזו.

ברקוביץ־ארואסטי. חלק ממילון המונחים הבסיסי של הגאווה הלאומית. 15 שנה הם ביחד, במכבי. נאמנות למועדון עד מחזיק המפתחות המוזהב, עם סמל מכבי שמונה בשקט, מנצנץ על השולחן. „ה'חתונה' עם ההנהלה הצליחה לאורך כל הדרך", אומר מיקי, „אני במכבי תל־אביב מ־69'/70', ואז גם התחילה ההנהלה הזו. הרבה אכזבות לא היו לנו. אין עוד הרבה מועדונים מפוארים כמו מכבי תל־אביב, שהיו להם כל־כך הרבה הצלחות. אם אני משווה, אני משווה למועדונים כמו ריאל מדריד. אני מקווה שכך יהיה גם בהמשך, שהם ימשיכו וגם אנחנו". עוד רמז דק לכל מי שאוהבים להזכיר לו את גילו. אגב, מיקי בן 33.

הנהלה של 'פרופשונלס'

„הנהלת מכבי תל־אביב מורכבת מאנשים שתורמים מחייהם, ולכן הצליחו. הם 'פרופשונלס' – מקצוענים ומקצועיים, ולמדו לנהל את המועדון כמו שצריך", קובע מיקי. „הם מנצלים ובוחרים בשחקנים הטובים, שאותם צריך להפוך לקבוצה".

„אין ספק שקבוצה שלוקחת 15 שנה אליפות, גביעים, כל התארים שאפשר, גם לשחקנים וגם להנהלה יש יד בזה, הם הולכים בראש אחד", מוסיף מוטי.

לברקוביץ יש לא רק הערכה להנהלה, יש לו כבר גם איכפתיות של המסתכל מכפנים. „אני כבר לא מרגיש רק שחקן, אני גם חלק מההנהלה. אני גם שחקן, אבל גם מחוץ למשחק איכפת לי. אני מרגיש את עצמי חלק מכל המערכת המקצועית והניהולית ואיכפת לי מה כותבים. אני מכבי תל־אביב".

כבר הספידו אותם לא מעט העונה. שלא לדבר על הפסטיוואל המתמשך של „מיקי־כבר־בן־", שחוגגים אותו כבר כמה שנים. הם לא מתרגשים, לא יוצאים משלוות הקרואסון והקפה. „אני לא חושב שהיכולת שלי נפגעה", מסביר מיקי. „רמת הכדורסל נשארה אותו דבר. יש אנשים שמושכים בחוטים, ונגד זה אין מה לעשות. ההספדים בתיקשורת? זה יש רק בארץ. אנחנו המשכנו בצורה מכובדת וטובה, אז בטוח שניתן הכל. מי שהספיד עוד יכתוב טוב. זו מציאות מסויימת, שהתרגלנו אליה. היום אנחנו מה לא מתייחסים לזה, התחשלנו.

„לכל התחלה יש סוף", הוא אומר בנימה פילוסופית שמשעשעת את מוטי, „אבל" – הוא מזהיר מעבר למיץ תפוזים, „אנחנו נחליט מתי יגיע הסוף. אנחנו החלטנו על הקאריירה, אנחנו נדע להיות מספיק חכמים מתי להגיד 'סטופ'. ואז יבקשו שנישאר, כי זה יהיה הפסד למכבי או לכל מסגרת שהיא". ומי שרוצה לקרוא כאן בין השורות על החיים אחרי מכבי תל־אביב – יכול, על אחריותו. הם בעצמם לא מפרשים.

יותר ספסל מאי פעם בעבר

ובכל זאת, שניהם רואים העונה את המגרש גם מהשוליים, מהספסל, יותר מבעבר. „לי זה לא משנה", עונה מוטי בקיצור לשאלה אם איכפת לו לשחק פחות, לא להיות תמיד בחמישיה הפותחת. „אותי זה מרגיז בתור שחקן", אומר מיקי, „אני רוצה לשחק כמה שיותר". מוטי בכל זאת מתעורר לנושא. „אין שום ספק שאני רוצה לשחק", הוא מוסיף, „אבל אני לא מתלונן לגבי הנושא. כשאני עולה למגרש – אני עושה את המכסימום". „כנ"ל לגבי", מהרה־מחזיק אחריו מיקי, „אבל זה מפריע באיזו צורה".

מתבגרים, מה לעשות. יש משפחות – „כמה זמן אנחנו נשואים?", שואל מוטי את מיקי, וכמעט נדמה שהם מתכוונים זה לזה ולכדורסל. „באוקטובר חוגגים עשור". התחתנו בערך באותו זמן, וגם הילדים – שלושה לכל אחד, „אנחנו לא אשמים", מגלגל מוטי עיניים – הגיעו בערך באותם זמנים. אפילו המעריצות שפעם היו בנות עשרים היום הן בנות שלושים, גונח מוטי בצחוק. אחר כך הוא מבקש שאת ההערה הזו נייחס למיקי. „ראית שפוז?", מתמוגג מיקי.

גם הקהל כבר לא מה שהיה פעם. מוטי ומיקי יודעים שגם אם וכאשר יחזרו מלוזאן עם הגביע, לבריכה בכיכר מלכי ישראל כבר לא יקפצו. „ההתרגשות פוחתת, הרגלנו את הקהל לטוב", יודע מיקי. ולמרות גינוני האיפוק והנימוס שסיגל לעצמו קהל שכבר הורגל לראות את נבחריו מגיעים לגמר, מיקי יודע שהנימוס לא מוריד מהנאמנות. „יש לנו קהל כל־כך רחב ומתמיד, והוא היה ונשאר איתנו גם ברע וגם בטוב". שומרים אמונים.

ועכשיו לוזאן. „הפתענו את מי שאמרו שלא נגיע לגביע, גם בניצחונות וגם ברמת המשחק", אומר מיקי, „והגענו לאן שהגענו בזכות ולא בחסד. מכבי תל־אביב זה סמל לאומי, זו לא קבוצה. מכבי תל־אביב זה דבר שמייצג אומה; זה עבר כל פרופורציה של ספורט".

זה אולי נשמע כבר, אבל למיקי ברקוביץ ולמוטי ארואסטי יש כתפיים רחבות. „נכס? זה לא כבד עלי, יש בזה צד שמח וצד לא שמח. אבל די התרגלנו – וזהו", אומר מוטי. מיקי, „רגיל ליחס הזה מאז שאני משחק. זה מלווה אותי כל הזמן. זה לא כמו אחד שפתאום זוכה לתהילה ומשתכר. אני עם הרגליים על האדמה, יודע איפה אני, סולידי. כשאני מפסיד – אני לא נכנס לשבעה ימי אבל, וכשיש ניצחון אני לא יוצא מגדרי". ובכלל, הם כבר יודעים שכדורסל „זו המסגרת לשבעה־שמונה חודשים בשנה ואחר כך יש סגרה וכולם נרגעים".

לוזאן? – נגצח, נגמור!

אבל השנה, לפני שתבוא הסגרה, יבוא הגמר בלוזאן. „תנצחו?", אני שואלת שאלת־תם. „שאלה ריטורית", פולט מוטי כמעט בזלזול. „בוודאי שננצח". מיקי מחייך. „99 אחוז שמנצחים", הוא פוסק. „ובכלל, תארי לעצמך, 6,000 ישראלים נוסעים עד לוזאן – אז שלא ננצח? אי אפשר אחרת". ואחר־כך, בנימה חגיגית הוא מוסיף: „זו המתנה הכי יפה שאנחנו יכולים להעניק לאומה".

„אחרי פולארד וכל הצרות", מסייע מוטי. „זה הדבר הכי יפה וחם שאפשר להעניק", הם מסכמים ביניהם, מרוצים.

אבל מעבר לחדווה הלאומית שהם מקווים לגרום, מיקי מקווה הפעם לגרום קצת נחת גם לאמא־אבא ולאשה. הפעם הם באים ללוזאן, לראות את המשחק מהיציע, לא על מסך הקופסה־הקטנה בסלון. „אשתי והורי נוסעים", מספר מיקי, „אני לא יודע עוד כמה פעמים אהיה בגמר, ואני רוצה שישתתפו ברגעי השמחה. אני יודע שהם יהיו ביציע, אבל אני אהיה כולי וראשי במשחק.

„העתיד לא מפחיד אותי. אני בשיא הקאריירה שלי, לקראת הסוף, יש לי עוד שנתיים־שלוש, אחר כך אפרוש. הסוף תמיד צריך לבוא, וזה לא מפחיד", כך הוא. ועד אז, הוא עוד מקווה להניף פעמיים את גביע אירופה, בתור קפטן. וזה אומר שצריך לנצח השנה – ועל זה הם כבר הסכימו בביטחון כמעט מלא – ועוד פעם אחת בשנתיים הקרובות.

„יש לנו הפעם סיכוי טוב מאוד", אומר מיקי, „אני מאוד אופטימי. אנחנו יודעים מי הקבוצה שנגדה אנחנו משחקים, ואין שום סיבה שלא ננצח". בשביל אמא ואבא ביציע, ולתפארת מדינת ישראל. ■

מיקי־מוטי, ברגע של רגיעה ובריחה מן האוהדים: „מכבי ת"א זה האומה, זה דבר שעבר כל פרופורציה של ספורט... מה יהיה בלוזאן? – 99 אחוז שמנצחים".
למטה: מיקי בהיכל יד אליהו: „העתיד לא מפחיד אותי"
(צילם: עדי אבישי)

מכבי ת"א, בהרכב מלא.
עומדים, מימין: עוזר המאמן
יאיר שרון, מאיר קמינסקי,
קווין מגי, לי ג'ונסון, האווארד
לאסוף, גרג קורנליוס, דורון
ג'מצ'י, המאמן צבי שרף.
כורעים, מימין: אדו
שטיינברגר, מוטי ארואסטי,
מיקי ברקוביץ', חן ליפין,
ליאור ארדיטי.
(צילם: עדי אבישי)

למטה, החמישיה הראשונה
של טרייסר מילאנו.
מימין: דינו מנגין, בוב
מאקאדו, מייק ד'אנטוני,
רוברטו פרמייה, קן בארלו.

רבותי, ההיסטוריה חוזרת

שלוותה של העיר לוזאן תופר השבוע לכמה יממות. יש „תקדימים ישראליים". עיר אירופית שאירחה את מכבי ת"א במשחק גמר על הגביע האירופי – „נכבשה" ללא תנאי בידי גדודי אוהדים שהגיעו מהארץ. כך היה עד כה בבלגראד, בברלין, בשטראסבורג ובקלן – ארבע הערים שאירחו כבר את מכבי בגמר. אין צורך לנחש שגם את לוזאן יפקוד גורל דומה.

איך שההיסטוריה חוזרת על עצמה. השבוע לפני 10 שנים, היינו בבלגראד. „היינו", בחברת 3000 ישראלים. באנו לבלגראד, לראות את מכבי בגמר האירופי הראשון שלה (בגביע האלופות) מול מובילג'ירג'י וארזה – אז, מחזיקת הגביע.

גם התפאורה לא השתנתה בהרבה. אז, ב־1977, כמו היום, ב־1987, היריבה בגמר היא אלופת איטליה; אז, כמו היום, הפסד ביתי מרגיז לאלופה האיטלקית בשלב המוקדם ומפגש שלישי וקובע בגמר; אז קבעה יד סובייטית גורל העולה השניה לגמר, היום – זה יכול היה להיות; אז והיום – מכבי במשחקה האחרון בבית הגמר במדריד, אלא שמול הפסד לספרדים ב־1977, בא הפעם נצחון היסטורי.

הגענו לבלגראד, באפריל 77', לא לפני דפיקות לב רציניות ב־24 השעות שבין ודאות לאי־ודאות. מחזור המשחקים האחרון הפגיש את ריאל עם מכבי במדריד ואת צסק"א עם וארזה במוסקווה. נצחון של ריאל ונצחון־חוץ של האיטלקים במסוקווה, היה מפגיש בגמר את היריבות הוותיקות של שנות השבעים, וארזה וריאל מדריד. רק נצחון רוסי על האיטלקים (שהופעתם בגמר הובטחה כבר לפני המשחק) היה מעלה את מכבי לגמר, בלא להתחשב בתוצאת המשחק במדריד.

לוח המשחקים תוכנן אז כך שמכבי התמודדה עם ריאל במדריד ביום רביעי ואילו המשחק במוסקווה נערך 24 שעות מאוחר יותר. מכבי נוצחה. עתה היא נתונה לחסדי ספורטאי הצבא האדום.

ואל תחשבו לרגע שלא היו ליחשושים בקשר למשחק הזה. אך הם היו דו־כיווניים. מחד גיסא, היו כולם „בטוחים" שצסק"א „תתן" את המשחק לאיטלקים, במטרה למנוע ממכבי עלייה לגמר (במקרה זה היתה עולה ריאל). מאידך גיסא רעמו הספרדים על כך שוארזה יצאה למוסקווה בהרכב חסר (המאמן סאנדרו גאמבה טען לפציעה של אחדים משחקניו) וכי „נוח" לוארזה להתמודד עם מכבי בגמר ולא עם ריאל.

הסיום זכור: צסק"א לא „נתנה" את המשחק, ניצחה את וארזה ושחקני מכבי שמעו את דבר הבשורה הגדולה בהיותם במטוס שהחזירם הביתה מצירך.

ואז החלה לפעול הרכבת האווירית הגדולה ביותר שידע הספורט הישראלי. דווקא לבלגראד, יעד ש־10 שנים תמימות, מאז מלחמת ששת הימים ב־1967, אין לשלטונות מדינה זו כל קשרים דיפלומאטיים עם ישראל. ■

הנהג והסבתא

הסיפור של הגמר הראשון ב־1977, הוא סיפורם של נהג מונית מאשדוד, בעל אטליז בשוק הכרמל, סבתא לשבעה נכדים, אוהדת בית"ר ת"א בכדורגל, אך של מכבי בכדורסל.

הגמר הראשון הוא סיפורו של עמך ישראל, סיפור שאין לו אח ורע בשום מדינה בעולם. ריאל מייצגת את מדריד ובברצלונה יש אף כאלה המייחלים לכשלונה. וארזה היא נציגת צפון המגף האיטלקי. לרומאים זה לא נוגע. המדינות הבאלטיות והרפובליקה האוקראינית, מקנאות למראה שלטונה הבלתי מעורער של צסק"א ממוסקווה. רק אצל מכבי קיים מעין קונצנסוס לאומי. כאז כן עתה, היא היא „הקבוצה של המדינה".

שלטונות יוגוסלאוויה מגלים יחס אוהד וכן מאוד לנחיל הגואה של הישראלים. לראשונה מאז מלחמת ששת הימים נוחת ג'אמבו של „אל על" בבלגראד. במלון „יוגוסלאוויה" אתה שומע רק עברית. האיטלקים, אוהדי וארזה, שאף הם באו במספרים לא קטנים, בטלים בששים מול הרעש שעושים הישראלים. קשה להם להבין על מה ומדוע רוגשת מדינה שלמה. זה, ככלות הכל, „רק כדורסל". ובאמת – זר לא יבין זאת.

עוד היום, עשר שנים אחרי, אני פוגש אנשים ברחוב והם שואלים: „זוכר אותי מבלגראד ?". איך אני יכול לזכור מי היה ומי לא היה. אני רק יודע שכולם היו שם. כל עם ישראל.

ובכל זאת אני זוכר כמה פכים קטנים. כמו, למשל, את הקטע שבו התערב כתב ספורט צעיר (חברי למערכת אלכס פרסלמן) שאם תנצח מכבי בגמר – הוא יקפוץ בבגדיו למימי הדנובה. והוא קפץ, ולרגע חששנו שלא יצא מן המים בשלום. כי הדנובה, המצטיירת לנו כ„כחולה", לא היתה כחולה כלל ועיקר בימים הראשונים של אפריל. היא היתה אפורה־חומה, כתוצאה מסחף גדול. אך מלה של אלכס זו מלה. הוא קפץ, ויצא בשלום.

זוכר את החרדה המסויימת שאחזה במחנה שלנו. טל ברודי, ה„קפטן", לא טס אתנו מהארץ לבלגראד. בגלל מחלת אביו, מיהר טל לביתו שבטרנטון, ניו־ג'רסי. לא היה גבול לשמחה כאשר טל ציפה לנו בבית המלון, מוכן ומזומן למשימה האחרונה בגביע האירופי.

זוכר את הלילות הסוערים בבאר ובמסעדות השונות של מלון „יוגוסלאוויה". את שיריו של יגאל בשן, מן ה„אדומים", שלמשך כמה ימים הפך ל„צהוב כחול".

זוכר את עצמי נוטל כינור מידיו של איש התזמורת ואחרי שלא נגעתי בכלי הזה למעלה מ־30 שנים – ניגנתי בצוותא עם התזמורת את „בעלז, מיין שטייטלע בעלז"...

זוכר את החליפה הכחולה שלי שליוותה אותי לאורך כל אותה עונה אירופית ובסיומה נאלצתי לתיתה לניקוי, כי הדיפה ריחות עזים של שמפניה...

זוכר את טיול הבוקר בחברתו של טל ברודי. הבאתי אותו לבניין, לא הרחק מהמלון, ואמרתי לו: „בבית הזה התגוררו הוריו של בנימין זאב הרצל". ראיתי משהו נדלק בפניו של ה„קפטן". ■

8.4.1977, למחרת הזכייה, מה היו כותרות „מעריב" ?

גם לנצח צריך לדעת מתי. צריך לתפוס יום שקט, שגרתי, ואז יש גם לספורט הזדמנות לעלות לכותרות הראשיות. אני זוכר את ה־22 בחודש מאי 1960. נבחרת ישראל בכדורגל מנצחת ברמת־גן את אנגליה הצעירה 4־0. סנסציה ! אך בצאתנו מן האיצטדיון, שמענו את קולו של דוד בן־גוריון בוקע מהרדיו ומכריז על תפיסת הצורר אדולף אייכמן...

הלך הסיפור שלנו.

בצורה אחרת „נבלע" סיפור זכייתה הראשונה של מכבי בגביע אירופה. באותו יום, 7 באפריל 1977, התפטר יצחק רבין מראשות הממשלה. אך כיוון שמשחק הגמר הועבר ישירות מבלגראד בטלוויזיה וברדיו, יעצו למר רבין לדחות את ההודעה הרשמית בדבר התפטרותו לשעה מאוחרת יותר. ואמנם, ב־23.40, כשנרגעו קצת הרוחות, הודיע רבין: „התפטרתי".

וכך ניראו למחרת היום כותרות העמוד הראשון של "מעריב":

★ כותרת ראשית בעתון: בעקבות התפטרות רבין – חודש המאבק בעבודה על ראשות הרשימה.

★ רבין בודק אפשרויות להעברת תפקידו כראש הממשלה.
★ פרופ' אהרון ברק, היועץ המשפטי לממשלה: תיק לאה רבין לפרקליטות.
★ בז'זינסקי תידרך את הנשיא קארטר על פרשת רבין.
★ ההודעה על ההתפטרות נדחתה (בגלל משחק הכדורסל) לשעה 23.40 ושודרה סימולטאנית ברדיו ובטלוויזיה. „זה סוף עצוב" אמר רבין.
★ כותרת המאמר הראשי: „הבלתי נמנע".
★ הליכוד: „התפוצץ הבלון".
★ הכותרת האחרונה בתחתית העמוד: גם אוהדי וארזה נסחפו בחינגת הנצחון של מכבי.

★ מלחמת הבחירות מתחילה. מודעה ראשונה: „מנחם בגין – לראשות הממשלה".

★ המהפך חל, כזכור, ב־17 במאי 1977.

השמחה הגדולה, בבלגראד 1977. מימין: [illegible]

[illegible] בבלגראד ?

מכבי תל־אביב 78 (39)
מובילג'ירג'י וארזה 77 (30)

7.4.1977, בלגראד, 6000 צופים באולם "פיוניר".
שופטים: דיוויד טרנר (אנגליה), פיטר ואן־דר־ויליגה (הולנד). משקיף: בורה סטאנקוביץ' (פיב"א).
למכבי: ג'ים בואטרייט 26, מיקי ברקוביץ' 17, אולסי פרי 12, טל ברודי 9, לו סילבר 8, שוקי שוורץ 4, מוטי ארואסטי 2.
לוארזה: בוב מורס 22, דינו מנגין 19, איבאן ביסון 11, ג'וליו יליני 10, ראנדי מייסטר 9, אלדו אוסולה 4, מאריו זאנאטה 2.

שנייה ארוכה

והרגעים הללו, הבלתי נשכחים, היו חלק מן החווייה כולה, שבמרכזה עמד כמובן המשחק.

להוציא כמה שניות, שבהן הפך דינו מנגין פיגור 0־4 ליתרון 5־4, הובילה מכבי לאורך כל הדרך. שלוש פעמים הגיעה ליתרון־שיא של 11 נקודות ואת המחצית סיימה ביתרון מבטיח (40־31).

בים הישראלים והאיטלקים, לא רבים הקדישו מחשבה לקבוצה קטנה של פלשתינים שישבה במרומי אחד היציעים וניסתה לצוד לבבות לרעיונה. משטרת בלגראד היתה ערוכה לקראת מיפגש אפשרי שכזה. היא לא מנעה כניסתם של הפלשתינים עם הכאפיות לראשם – אך היתה ערה מאוד למצב המיוחד העלול להיגרם, אם וכאשר...

על משטח הפארקט התנהל קרב אדירים. צוות המאמנים של מכבי, רלף קליין ואריה דוידסקו שקד ועמל רבות על טאקטיקה שמטרתה היה לשבש את „קו אוסולה – מורס". חולייה מסוכנת זו, שתחילתה בעושה־המשחק של האיטלקים וסופה בשחקן ההתקפה היקר ביותר בתקופה ההיא באירופה, עשתה שמות ביריבות השונות בבית הגמר. שמירה צמודה על שני השחקנים הללו – הניבה פירות וזכתה לאחר מכן לביקורות נלהבות, גם מפיו של המאמן האיטלקי שקבוצתו נוצחה בגמר.

על הלוח האלקטרוני נרשמה כבר התוצאה הסופית (77־78), מסל של ג'ים בואטרייט, המצטיין במשחק, כאשר נותרו עוד 42 שניות. ספר אפשר לכתוב על השניות הארוכות הללו. כמה מאוהדי מכבי ניראו מעולפים ביציעים כאשר כדור חוץ הגיע לידיו של לו סילבר שקלע לסל, אך השופט האנגלי טרנר פסלו. „הליכה", סימן בשתי ידיו. שבע שניות לסיום – והכדור בידי האיטלקים. נצח נצחים. איכשהו הצליחו האיטלקים להסתבך והשופט ההולנדי, ואן־דר־ויליגה, מורה על כדור למכבי. שנייה אחת נותרה !

גם שנייה זו נמשכה כשעה. רלף ודוידסקו על הקו. שמעון מזרחי מליט פניו. מיקי ברקוביץ' מוציא את כדור החוץ, מטווח לעברו של סילבר שנמצא עמוק בשטח האיטלקי. מספיקה נגיעת יד אחת כדי שהשנייה תחלוף. ואמנם, כאשר נגע הכדור בקצות אצבעותיו של לו – נשמעה השריקה הגואלת !

ואז, מי שלא היה עד להתפרצות ההמונית למשטח – לא ראה שמחה מימיו. ■

איפה היית ומה עשית, אז, בחורף לפני עשר שנים, כשמכבי הפכה נכס לאומי? ■ היה ראש־ממשלה אחר שהתפטר, היו מטורפים שחזרו הביתה מהכיכר עם דלקת ריאות, היה גם מי שנשאר עצוב בבית ■ בכיכר העירייה עוד לא החליפו את המים

בכיכר, במים הקפואים

ברוריה ביגמן וטובי פולק

עשר שנים חלפו מאז, עשר שנים מאז ההיסטוריה וההיסטריה שעשתה מכבי תל־אביב בספורט הישראלי המתפתח. הרבה מים זרמו מאז בכיכר מלכי עיריית תל־אביב, מאז קפצו כמה מטורפים שיכורי ניצחון אל המים הקפואים, בשילהי חורף 1977.

ההיסטוריה מלאה במשוגעים, .אבל את היסטריית ההמונים שהפכו אוהדי מכבי ת"א וחובבי כדורסל לשעה, באותה שנה זכורה (לטוב או לרע, עניין של השקפה) – יחקרו בוודאי בקורסים לסוציולוגיה חברתית. בין־לילה הפכה קבוצת כדורסל לנכס לאומי, נכס שספק אם יש לו מקבילות בעולם.

ההיסטוריה של וירטון ווארזה תפסה כמעט כל אחד מבני העם הזה, באשר הוא. בין שורות האוהלים המתוחים של בסיס חיל־האוויר אי שם, טורטרו אז חבורות חבורות של טירוני החיל, בראשית דרכם אל עבר כנפי הטיס הנכספות. לניצחון המפתיע על נבחרת הצבא האדום ממוסקווה, התגנב ה„בשר הטרי" כמו באימון מפרך של התגנבות יחידים, מנצל את חוסר עירנותם של המ"כים הקשוחים, שגם הם לא יכולים היו לעמוד בפיתוי. לקראת הדקה ה־40 כבר אפשר היה למצוא כמה מדריכים וחניכים בפוזות מאוד לא שיגרתיות, שוכחים מטירטורי העולם הזה, מתמסרים עד כלות למנעמי הניצחון המתוק. אחר־כך, בגמר שכן נגמר, וטוב, מול וארזה – כולם כבר היו נאהבים ונעימים.

גם הפוליטיקאים לא ישכחו את ליל ה־7 באפריל 1977. ראש הממשלה אז, יצחק רבין, במרכזה של מערכת בחירות, נכנס שלא בטובתו למשבר חשבון הדולרים של רעייתו. הימים נקפו, ובשלב מסויים החליט רבין להתפטר ולא לרוץ בראשות המערך. הוא בחר לעצמו את התאריך הגרוע ביותר עליו יכול לחלום איש ציבור רודף פירסום, ואולי במקרה שלו – הנוח ביותר. הוא התפטר בלילה בו ניצחו המכבים. הבום התיקשורתי אשר ליווה אז את הזכייה בגביע אירופה – כותרות ראשיות – דחק לקרן זווית, לפחות לכמה ימים, את הסנסאציה שבהתפטרות ראש ממשלה ויו"ר מפלגת שלטון.

ח"כ עוזי ברעם, היום מזכ"ל מפלגת העבודה, זוכר היטב את האירוע. בדיעבד הוא חושב שהנסיבות שיחקו אז לידי רבין. היה אז הרבה יותר נוח מבחינתו לעשות כמה שפחות רעש, על רקע הבחירות הקרבות, ובעיקר משום שההתפטרות באה כתוצאה מעניין אישי לא נעים. לחשוב איזה חגיגות יכולים היו לעשות מתחרות המפלגה, אם לא היתה זוכה מכבי בגביע. ואולי בעצם היו שקפצו למים לא בגלל מכבי?.. אם כן, ברעם מקווה שהם טבעו, או קפאו.

ברעם גם נזכר שלא היתה זאת הפעם הראשונה בה התנגשו אינטרסים פוליטיים/ מדיניים, מול ספורטיביים, מהכיוון התיקשורתי. להבדיל, כמובן, במוצאי יום הכיפורים 1973, שעות אחרי פרוץ קרבות מלחמת יום הכיפורים, שיחקה נבחרת ישראל בכדורסל בברצלונה, במסגרת אליפות אירופה. במוצאי אותה שבת, מאוחר בלילה, העבירה הטלוויזיה בשידור ישיר מספרד – כבמין מחזה סוריאליסטי, מנותק לחלוטין מסיסמאות הגיוס שהושמעו ללא הרף – משחק של הנבחרת הישראלית. היום קשה לדעת מי בכלל יכול היה לצפות בשידור.

ומה עשו מנהלי ואוהדי הפועל ת"א באותם לילות, לפני עשר שנים? מה יעשו הערב, כשמכבי ת"א תשחק בלוזאן?

אברהם פלדה, אז מנהל מחלקת הכדורסל של האדומים, משחזר. „ישבתי בבית וצפיתי במשחק. הראש שלי היה עסוק במחשבות כיצד ישפיע המשחק הזה עם האיטלקים על ההתמודדות מולנו, שבוע לאחר מכן, כגמר גביע המדינה. צפיתי במשחק יחד עם שמואל יעקובסון, המאמן, ותיכננו מה לעשות נגד מכבי. „האמת, הייתי די נייטרלי בגמר של מכבי מול וארזה. למרות היריבות, רציתי שקבוצה ישראלית תזכה בגביע אירופה, אך לא יצאתי מגדרי כשנשמעה שריקת הסיום. גם לא יצאתי לחגוג עם ההמונים בכיכר. חייבים לזכור שרק לעתים רחוקות מתמזל מזלנו ויש לנו נחת מהישג כלשהו. אין ספק שמשחק גמר הוא אירוע ספורטיווי ממדרגה ראשונה, אך גם קשה לומר שזה אירוע לאומי. מי שקפץ למים, הם אנשים שחיפשו לעצמם סיבה טובה לקפוץ למים; אין הרבה שמחות אחרות כאן". והערב? – אולי הוא אפילו יהיה בלוזאן, אולי.

תשע שנים לא הגיע יורם „פיקו" רווזניץ', לשעבר מנהל הפועל ת"א, למשחקיה הביתיים של מכבי ת"א בגביע אירופה. מאז הפסיק לקבל מידידים שלו במכבי ת"א הזמנות למשחקים אלה, הוא רואה אותם רק בטלוויזיה. „הייתי די מרוצה מזכיתה של מכבי בגביע אירופה. אם הפעם לא יזכו, לא אצטער. הקפיצות למים הינם תופעה מוגזמת. רק אם יכריז ראש העיר על פרס מיוחד לקופצים, אולי כדאי... אמצעי התקשורת הפכו את מכבי ת"א למשהו חשוב וגדול יותר ממלחמת לבנון. אני מאחל למכבי ת"א מה שראשיה היו מאחלים להפועל ת"א, אילו זו היתה מופיעה בגמר גביע אירופה" – הוא מחייך.

אשר לייזרוביץ', רפד רכב מיפו, נחשב אחד האוהדים הפאנאטיים ביותר של הפועל ת"א, שלושים שנה. „אני שמח כמו כל עם ישראל אחרי ניצחונות של מכבי ת"א בגביע אירופה. כאן בארץ – אפילו אם הם ישחקו נגד פרדס־חנה – אני מת שיפסידו. עכשיו, אחרי מה שהם עשו לנו בשני הדרבים האחרונים בכדורגל, אני מאחל להם שיפסידו בלוזאן. אני ממש מת שיפסידו שם, כמו שהם מצפים לכל מעידה ולו הקטנה ביותר שלנו. הם שונאים אותנו כדם, וגם אני שונא אותם. כשאני שומע שההמונים נוסעים ללוזאן, אני צוחק. אני מכיר אנשים שאין להם אפשרות לאכול פיתה, אבל ללוזאן הם נוסעים. לוקחים הלוואות בבנק, העיקר לנסוע ללוזאן. נו, זה לא מוגזם? כולם מדברים על לוזאן. אפשר לחשוב מה קורה שם... אבל מה – במשחקים כאלה הם מייצגים את המדינה..." ■

לוח התוצאות בבלגרד. תמונה הסטורית. משמאל: מוטי ארואסטי וטל ברודי מניפים יחד את גביע אירופה, סל הכסף שעליו נאבקו מול הקבוצה מווארזה.

בלגראד, אפריל 1977. הרבה לפני קמפ דייוויד. יש זוכים, יש יחסים. אולם הכל מאופק, ממוזג. בקבלת פנים בחסות ראש עיריית בלגראד, לבאי משחק הגמר על הגביע האירופי, אומר עבדול עזיז אשרי, אז יו"ר איגוד הכדורסל המצרי, לשליח „מעריב" משה לדר: „עוד לא הגיע הזמן לדבר על משחקי כדורסל בין נבחרותינו, כהצעתו של מזכ"ל הכבוד של פיב"א, ד"ר ויליאם ג'ונס. אך אין ספק שהזמן יעשה את שלו"...
ד"ר ג'ונס, שנכח בפגישה, רווה נחת מן היחסים המצויינים ששררו בין ישראלים לנציג המצרי בפיב"א. הוסיף: „אני עושה מאמצים להפגיש את שתי הנבחרות למשחק של שלום ואחווה. בינתיים הצרה רק שהישראלים חזקים מדי עבור המצרים"...
עשר שנים חלפו. ד"ר ג'ונס חלף לעולמו מבלי שיגשים את חלומו. לאשרי, לא אצה כנראה הדרך. אינשאללה יבוא יום.
בתצלום: הפגישה בין שליח „מעריב" (מימין) לנציג המצרי אשרי (משמאל) כשבאמצע מקיים מגע עם הסינר, ד"ר ג'ונס. צילום: בן־עמי

רבין התפטר?

מכאן ואילך קצב האירועים ממש מטרף. טל ברודי, מאמץ את הגביע אל ליבו, רץ למכשיר הטלפון ואומר: „אמא - הגביע שלנו", וכמו בנשימה אחת ממשיך: „איך אבא מרגיש ?". האם בטרנטון, מרגיעה את בנה בבלגראד.

עוד אני עושה הכנות ראשונות להתקשר עם המערכת בתל־אביב, נמסר לי על התפטרות ראש הממשלה דאז, יצחק רבין. אני מנסה להחזיר את האנשים קצת לשפיות ומודיע להם את החדשה הטרייה מתל־אביב. לאיש לא איכפת. ברגעים אלה קיבל ראשם צורה של גביע...

את הצעקות והשירה באוטובוס שהוביל את השחקנים לחדריהם בבית־המלון – אפשר היה לשמוע גם ב...וארזה. אכסדרת המלון הפכה בין רגע לתל־חרבות. כל מטר רבוע נכבש בידי אלפי האוהדים. מועדון הלילה של המלון הפך לקריית־השמחה של המושבה הישראלית הגדולה. נגני התזמורת הקבועים פינו מקומם לאורחים, עליהם ניצח בכשרון רב יגאל בשן. יגאל שילון הנציח בפילם את הרגעים הגדולים.

רק רלף קליין שמר על איפוק. „חבר'ה, מחכה לנו עוד גמר גביע המדינה", אמר המאמן, שערב צאתו לבלגראד צירף תואר אליפות נוסף למאזנו המרשים.

ואמנם, ב־24 באפריל, ניצחה מכבי את הפועל ב„דרבי" גמר הגביע בתוצאה... 78־77! כמו בבלגראד!

★ ★ ★

בבלגראד – נדד הגביע האירופי לראשונה ליבשת אסיה. אחר־כך באה זכייה נוספת, בשטראסבורג 1981. קודם לכן, בברלין, נוצחה מכבי בגמר בידי ריאל מדריד, ואחרי שטראסבורג, בקלן, בא הפסד נוסף בגמר – הפעם לקאנטו.

אך כמו יין עתיק – מתוק מאוד טעמו של הנצחון הראשון. עובדה שבני ישראל היו משיחין בו עד אור הבוקר... ■

תהיה מעשי, אל תחכה עד משחק הכדורסל ביום חמישי

תחזיטוטו

שישו שכטמן

חגיגה!

שבוע מעניין מחכה לחובבי הטוטו. אחרי תשעה מחזורים בהם הצליחו המנחשים לגבור על הטוטו ולנחש 14, במחזור האחרון לא היה מנחש כזה, והפרס המובטח השבוע הוא משהו רציני ביותר: מיליון דולר. בד"כ בעבר, כשהוכפלת פרס כה גדול, הוא אפילו גדל עוד יותר, אבל אחרי מיליון הדולר הראשונים ההמשך כבר לא כל־כך חשוב...

מעניין לציין כי למרות הוספת המשחק ה־14 בטופס השנה, מה שהעלה את הקושי לנחש את הפרס הראשון פי שלושה, ב־30 המחזורים הראשונים השנה היו ארבעה מחזורים בלבד, בהם לא נוחש הפרס הראשון, בדיוק כמו בשנה שעברה: הסיבות לכך הם הגידול במספר הטורים ו"נוכחותה" של בית"ר נתניה בטופס, שהקלה מאוד כמרבית המחזורים על הניחוש.

נקווה שנצליח לעזור לכם להתגבר על הקושי. קצת מזל, קצת ידע וקצת כסף, ואפשר להרוויח הרבה הרבה כסף.

בהצלחה!

תחזית למחזור 31

1. מכבי נתניה - מכבי יבנה: מיקומה של יבנה בתחתית הטבלה איננו מקרי. הקבוצה אינה מצליחה לנצח אפילו במגרשה. נתניה, למרות בעיות ההרכב ופציעות שיש לה, עדיפה בהרבה ותנצח. 1 בטוטו.

2. מכבי ת"א - הפועל פ"ת: מי שראה את הפועל פ"ת בשבת האחרונה, יתקשה להאמין שהם בכלל מסוגלים להבקיע שערים, שלא לדבר על ניצחון בליגה לאומית. מכבי ת"א לא משחקת מי יודע מה, אבל לנצח היא תצליח. 6–3 למכבי בשנה שעברה, ו־0:0 בסיבוב הראשון.

3. הפועל ת"א - מכבי פ"ת: פרט לניצחון על בית"ר נתניה, הרי ניצחונה של הפועל ת"א בסיבוב הראשון (2–1) היה ניצחון החוץ היחידי שלה השנה. פ"ת תבוא לבלומפילד במטרה לגמול על הפסד זה, ועל התבוסה משנה שעברה (1–5). בכושרה הנוכחי היא מסוגלת. 1 או 2 בטוטו.

4. הפועל כפ"ס - בני־יהודה: השבת ובשבת הבאה מארחת כפ"ס את שתי המובילות של הליגה, וביכולתה לקבוע רבות במאבק האליפות. משחק שיהיו בו כנראה הרבה כדורגל, הרבה צופים והרבה אפשרויות. משולש.

5. הפועל באר־שבע - מכבי חיפה: מבין קבוצות הצמרת (לא מבחינת המיקום בליגה!) חיפה משחקת את הכדורגל הגרוע ביותר. חיפה ניצחה בסיבוב הראשון 1–0 ו־2–1 בשנה שעברה. השבת בטוטו: משולש.

6. מכבי יפו - בית"ר ירושלים: משחק שידגיש לדעתנו שתי עובדות בליגה השנה: בית"ר תהיה אלופה, ומכבי יפו תרד לארצית. ניצחון גבוה לבית"ר ו־2 בטוטו.

7. הפועל לוד - שמשון ת"א: את שתי הקבוצות ראינו בשבת שעברה בטלוויזיה, ולשתיהן הכלים להראות כדורגל טוב ופתוח. שתיהן נמצאות בכושר טוב וללא דאגה בליגה. כל תוצאה אפשרית.

8. חבח - בית"ר נהריה: שנים רבות עברו מאז זכתה הכח באליפות המדינה. מה שנשאר לה מאז, הוא קורץ אוהדים, והידיעה איך לעשות את הדבר הנכון בזמן הנכון. השבת הדבר הנכון יהיה לנצח ולצאת מן התחתית.

9. מכבי עמידר - בית"ר רמלה: (כמו באר־שבע כלאומית, בית"ר רמלה נראית ומשחקת כקבוצה ששייכת ל"מועדון" שמתחת לקו האדום. השניים הן קבוצות של מצב־רוח, ולמרות שעמידר עדיפה במגרשה, אנו מציעים משולש.

10. הפועל ירושלים - הפועל מרמורק: לכל אלה שממהרים לסמן 1, אנו מציעים להיזהר: ירושלים לא במיטבה בזמן האחרון, ומרמורק היא קבוצה שאסור לזלזל בה. משולש.

11. הפועל חיפה - הפועל דימונה: 24 נקודות ו־14 קבוצות מפרידות בין הראשונה והאחרונה. אנחנו כמובן ממליצים לסמן 1 בטוטו. אבל לבי שיש אפשרות, שיוסיף איזה צ'ק קטנטן...

12. הפועל טבריה - הפועל בית־שאן: כמו בכל דרבי, גם כזה של העמקים, התוצאה הסבירה ביותר היא תיקו. גם בסיבוב הראשון היה זה (1–1). אנו מוסיפים ל־x, גם 1, בגלל יתרון הביתיות.

13. מכבי שעריים - הפועל רמת־גן: לפני 46 מחזורים היתה זו עם האחרונה שהופיע הסימן 2 בטוטו. לא שהסיכויים גדלים כל־כך השבוע, אבל אנו מוסיפים 1 ל־1, אולי בכל זאת זה יקרה.

14. צפרירים חולון - הפועל חדרה: קרב צמרת על הליגה הארצית ועל תם את הטופס השבוע. למרות שחולון אינה משחקת טוב באחרונה, קשה לנו להאמין שתפסיד שבוע שני ברציפות. 1, x.

תליגת תלאומית
(לאחר המחזור ה־22)

.1	בית"ר ירושלים	22–44	47
.2	בני־יהודה	16–30	42
.3	מכבי תל־אביב	17–33	35
.4	שמשון ת"א	12–25	34
.5	הפועל כפר־סבא	22–28	34
.6	מכבי נתניה	23–24	34
.7	הפועל לוד	13–23	32
.8	מכבי פתח־תקוה	15–21	32
.9	מכבי חיפה	18–24	30
.10	הפועל פתח־תקוה	19–24	29
.11	הפועל תל־אביב	16–17	27
.12	הפועל באר־שבע	14–10	23
.13	בית"ר ת"א	30–21	21
.14	מכבי יבנה	27–15	18
.15	מכבי יפו	32–13	14
.16	בית"ר נתניה	67–11	7

הליגה הארצית
(לאחר המחזור ה־22)

.1	הפועל חיפה	14–29	40
.2	הפועל ירושלים	20–27	38
.3	הפועל חדרה	23–32	37
.4	צפרירים חולון	12–23	35
.5	הפועל יהוד	21–24	33
.6	רמת־עמידר	21–19	32
.7	מכבי שעריים	14–21	31
.8	הפועל טבריה	26–29	31
.9	הפועל עכו	22–24	30
.10	הפועל בית־שאן	22–21	30
.11	הפועל רמת־גן	16–15	27
.12	הפועל מרמורק	30–24	24
.13	הכח רמת־גן	21–14	24
.14	בית"ר רמלה	30–16	21
.15	בית"ר נהריה	27–16	19
.16	הפועל דימונה	31–16	16

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

	1	x	2
1		X	
2	X		
3	X	X	
4			X
5		X	X
6			X
7		X	
8	X		
9	X		X
10		X	
11	X	X	
12			X
13	X		
14		X	

שלשות –
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

	1	x	2
1			X
2	X		X
3			X
4	X	X	
5			X
6	X	X	
7		X	
8	X	X	
9			X
10	X		X
11	X		
12	X	X	
13			X
14	X		

שלשות –
כפולים 6
טורים 64

הגיוני

	1	x	2
1	X		X
2	X		
3	X	X	
4		X	
5	X	X	
6			X
7	X	X	X
8	X		
9	X		
10	X	X	
11	X		
12		X	X
13	X	X	
14	X	X	

שלשות 1
כפולים 7
טורים 384

לעשירים

	1	x	2
1	X	X	
2	X		
3	X	X	X
4	X	X	X
5		X	
6			X
7		X	
8	X		
9	X		
10	X	X	X
11	X	X	
12		X	
13	X	X	
14	X		X

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1	X		
2	X		
3	X		X
4	X	X	X
5	X	X	X
6			X
7	X	X	X
8	X		
9	X	X	X
10	X	X	X
11	X		
12	X	X	
13	X		X
14	X	X	

שלשות 4
כפולים
3888 טורים מלא
432 טורים בשיטה המצומצמת

משחק	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
4	2	x	1	2	x	1	2	x	1
5	x	1	2	1	2	x	2	x	1
6	2	2	2	2	2	2	2	2	2
7	1	2	x	x	1	2	2	x	1
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	2	2	2	x	x	x	1	1	1
10	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
13	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
14	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x

40 שנה על המפה

ב־17 בפברואר 1977 טבע טל ברודי את המושג בן האלמוות – „אנחנו על המפה" ■ הוא לא ידע שמכבי ת"א והכדורסל הישראלי היו, כבר אז, כ־30 שנה חזק על המפה האירופית ■ ביומני מסע משלהי שנות ה־40, משחזרים אנשי נבחרות הכדורסל של מכבי והפועל – אשר עשו דרך בת שלושה חודשים במסע משחקים לאורכה ורוחבה של היבשת – את אחד ממסעות הספורט הבלתי נשכחים של הספורט הישראלי, הארצישראלי, מעולם ■ אלכס דורון שמע את סיפורם המרתק של יהושע רוזין, מנחם קורמן, אברהם שניאור וחבריהם, וגם של אלה שנפלו בקרבות מלחמת השיחרור, חודשים ספורים לאחר מכן ■ מפת הכדורסל הישראלי לא הומצאה ב־77'

אלכס דורון

טל ברודי טבע אמנם את המטבע הלשוני 'אנחנו על המפה', ב־17 בפברואר 1977, בעיירה בלגית שכוחת אל, וירטון, מיד אחרי ניצחונה ההיסטורי של מכבי ת"א על אלופת בריה"מ דאז, צסק"א מוסקווה – אבל לא דייק בלשונו. כבר אז היתה מכבי ת"א על המפה, והשנה היא תציין יחד עם עלייתה לגמר האירופי החמישי בתולדותיה, גם ארבעים שנות נוכחות באירופה.

כשם שמארס 1934, בקהיר, הוא תאריך בעל משמעות היסטורית לכדורגל הישראלי – באותו יום נערך המשחק הבין ארצי הראשון של נבחרת הכדורגל מארץ ישראל, וספטמבר 1948 בניו־יורק הוא מועד משחקה הראשון של נבחרת הכדורגל של מדינת ישראל, ו־7 באפריל 1977 בבלגראד הוא היום בו זכתה מכבי ת"א לראשונה בגביע אירופה – כך אמצע יולי 1947 הוא המועד בו תקעה קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א יתד באירופה.

היו אלו ימים היסטוריים בעלי משמעות קצת אחרת. שנתיים בלבד לאחר תום מלחמת העולם השניה, תקופת ההעפלה והתגברות המתיחות בארץ־ישראל לקראת תום המנדט הבריטי, וההכנות להקמת המדינה. תקופה של גיוסים ואימונים מוגברים בנשק, לקראת המאבק על כינון העצמאות. בירת צ'כוסלובקיה, פראג, שיקמה את הריסותיה מימי המלחמה – ודווקא בה נערכה הפרימיירה האירופית של הכדורסל הישראלי.

סיפור המסע לפראג, וממנה למדינות נוספות באירופה, ברכבות דחוסות נוסעים ובמשאיות, ולא באוטובוסים של תיירים – הוא בלי ספק סיפור הרפתקאות שמין הראוי לספרו בשלמותו. יומן אישי שכתב בכל ימי המסע הזה, שלושה חודשים, אחד ממשתתפיו, הכדורסלן הבין־לאומי של מכבי ת"א מנחם קורמן, מורה ומחנך, מאמן כדורסל ואתלטיקה, שהקים כמה דורות של ספורטאים בת"א וגזרי עיתונים שהצהיבו מרוב שנים, המתארים את אירועי אותם ימים – איפשרו איפוא את השיחזור.

פירוד מוחלט בין המרכזים

בשנות ה־40 חל פירוד מוחלט ביחסים בין מרכזי הפועל ומכבי בכל ענפי הספורט. מכבי שלט בהתאחדות ספורט החובבים הארצישראלית, ואילו הפועל החליט לפרוץ אותה על־ידי הקמת מסגרות עצמאיות לכדורסל וכדורעף, ואחר־כך גם ניסה לרכוש למענן הכרה בין־לאומית ונרשם להתאחדויות הבין־לאומיות בענפים הללו. ואמנם, הפועל הוא שקיבל את ההזמנה לשגר קבוצת כדורסל לפסטיוואל הנוער הדמוקרטי שנערך בפראג בקיץ 1947, ושנחשב באותם ימים, עדיין תחת השראת אימי מלחמת העולם השניה והדברת הנאציזם והפאשיזם באירופה, לאירוע מיוחד במינו ובעל חשיבות עליונה. 67 מדינות – שימו לב – השתתפו באירוע הזה, שאיים על יוקרת האולימפיארה שנועדה להיערך בלונדון שנה לאחר מכן. ראשי הישוב דאז סברו כי ניתן וצריך להשתמש באירוע בין־לאומי זה כדי לערוך בו ובאמצעותו תעמולה למען המאבק להקמת המדינה. בלחצם של אנשי מכבי הוחלט לשגר לפראג, זו הפעם הראשונה בתולדות היחסים בין שני המרכזים, נבחרת לאומית כללית. אבל היא הוכנה למטרה רק במשך שלושה ימים...

14 כדורסלנים, שבעה מהפועל ושבעה ממכבי, על־פי העקרון המקודש של ה'פיפטי־פיפטי' ... אז, נבחרו לתכלית זאת. ה־14 היו: אהרון ... אומשויף (עמישב, לימים המפקח על החינוך ...) בחיפה, אליהו אלכסנדרוני, ראובן ברודאי, ... ברינקר, אורי גרבי, יהושע וייסמן, אסף ליפקין, מנחם קורמן, יהושע רוזין, יעקב שאלתיאל, אלי... שבט, צבי שמרלינג, אברהם שניאור ו... שפרלינג. אומשויף ורוזין נקבעו כאחראים וכמאמנים.

„ביום ב', 14 ביולי 1947, בשעה 8 בבוקר – כו... קורמן ביומנו – התאספנו כל חברי המשלחת ... בחצר בית הספר לדוגמה בצפון תל־אביב. כול... באנו בתלבושת חאקי, מוכנים לעלות על ... אבל האניה, „רוסיה", כושלה לבוא לחיפה, ואיחר... בשלושה ימים. מדי יום נאלצו הכדורסלנים להתייצב למיפקד ולשוב הביתה כלעומת שבאו. „כבר נפרדתי מהורי ומהשכנים שלוש פעמים, ו... אומר להם כששוב נרחתה הנסיעה", כותב קור... המאוכזב ביומנו האישי.

מול הרכבת האווירית המטיסה עתה מא... ישראלים ללוזאן, או 3,000 שטסו לבגלראד ב־19...

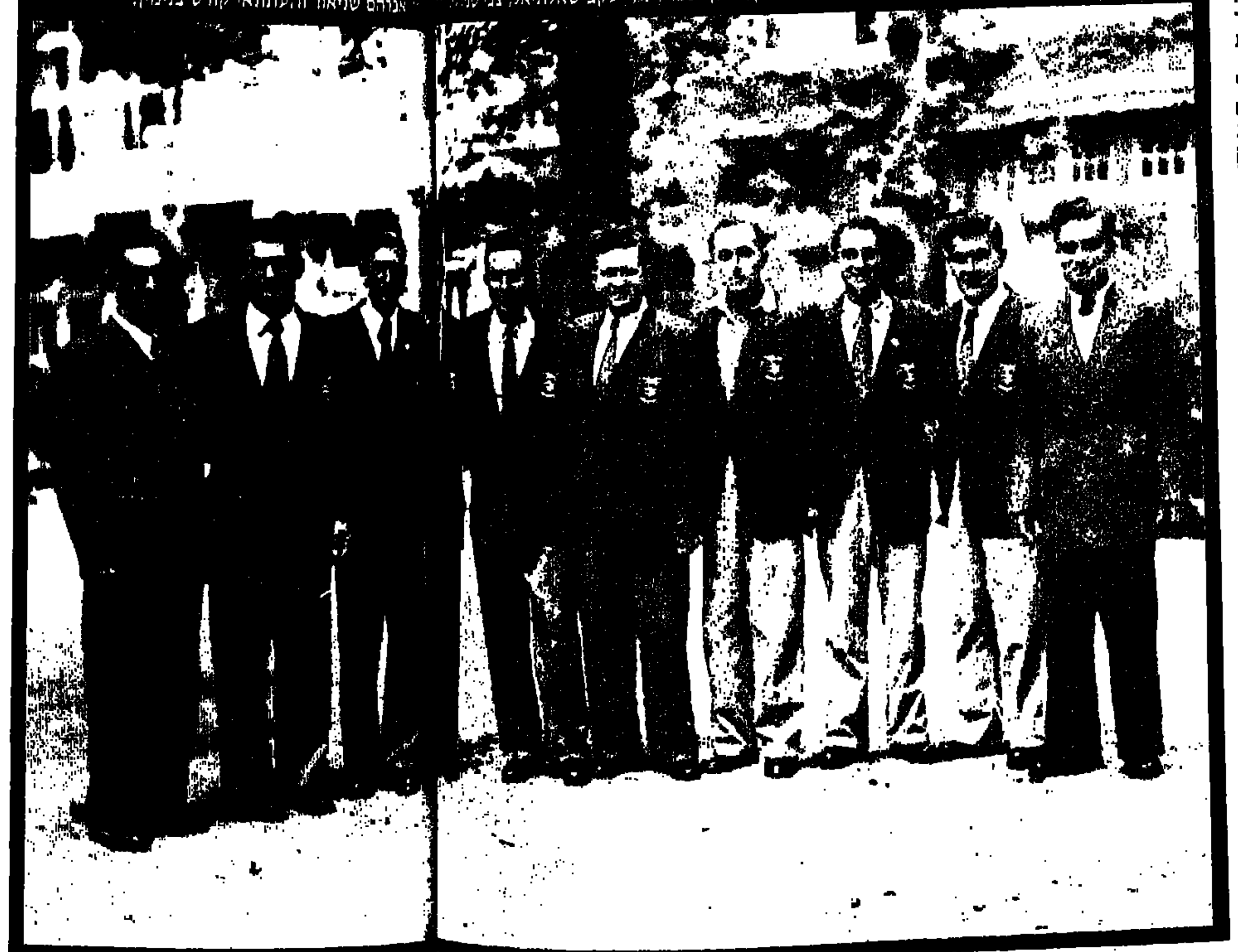

כדורסלני מכבי, באמסטרדם, בסיום האי... יעקב ינקלביץ, יעקב ברינקר, אורי גרבי, יהושע רוזין, ברוך שפרלינג, יעקב שאלתיאל, צבי שמ... אברהם שניאור והעתונאי קורט בנימין.

כדי לראות את מכבי ת"א בגמר האירופי – בכל כסיסים מספרם של האוהדים והמלווים שהצטרפו לאותה נסיעה. 25 איש בלבד (!). אבל הם הגיעו בנפרד, ולא יחד עם הנבחרת, שכן במועד שנקבע ליציאתם, עדיין לא קיבלו אשרות כניסה לפראג.

אימונים על סיפון אניית הפאר

האניה „רוסיה" שנטלה בסופו של דבר את הנבחרת מנמל חיפה, היתה אניית פאר ענקית, ובין הדיוטים המרשימים שהיו בה נכלל גם סלון רחב לריקודים, רדיו ופטפון, ובעיקר סיפון רחב, שעליו קיימו השחקנים אימונים קלים וגם שני נשפים, מול עיניהם המשתאות של המלחים הרוסיים. בין המלווים באותה נסיעה היתה הזמרת אסתר גמליאית, נגני החליליות מבן־שמן, הכנר פניבש, המוסיקאי הורוביץ, הרקדנית נעמי אלסקובסקי וזאב חנצלת המפורסם.

מנאפולי, לשם הגיעה האניה הרוסית, יצאו הכדורסלנים לרומא וממנה ברכבת, דרך וינה, לצ'כוסלובקיה.

„לאחר שהתמקמנו בבית הסטודנטים בפראג, ובגימנסיה על שם אדוארד בנש, השתתפנו בחגיגת ערב במצעד המשלחות באיצטדיון 'סאכאריך' וברחובות העיר היפה, בה הונף הדגל העברי. רבבות הריעו לכבודנו. צעדנו במכנסי האחי וכחולצה כחולה, עם מגן דוד על השרוול, והנפנו 15 דגלי כחול־לבן" – כתב קורמן ביומנו. „מאות אלפים הצטופפו על המידרכות והריעו לנו. צעדנו כאשר אנו שרים שירים עבריים. הלב רעד והעיניים דמעו. בערב נפגשנו עם יהודים רבים. הם אמרו לנו שאינם מאמינים למראה עיניהם, כאשר הדגל העברי התנופף בידינו וכשראו אותנו מקרוב. הם מישמשו אותנו בידיהם. האמנם אתם בחורים ובחורות מארץ ישראל? הם דיברו איתנו במין חרדת קודש".

בפראג, כאשר החלו המשחקים, התפצלה הקבוצה. שחקני הפועל יצאו לטורניר ספורט הפועלים, ואילו שחקני מכבי ערכו משחקי רעים עם קבוצות צ'כיות. לטורניר הרשמי עצמו, שהחל כשבוע לאחר מכן, כולם התייצבו כנבחרת אחת, שנקראה נבחרת הנוער מארץ ישראל.

משחקה הראשון של מכבי ת"א נערך מול סוקול ז'יסקוב, ומכבי ניצחה בו 36–30. כעבור יום ניצחה את ספארטה פראג 49–32.

העתון „ספורט השבוע" שיגר לפראג 'שליח מיוחד', העיתונאי הוותיק קורט בנימין (ז"ל) והנה כמה מתיאוריו, בלשון אותם ימים: „משחקי כדור הסל, במסגרת חגיגות פראג לאיגודי פועלים, נמשכו שבוע. נבחרת פועלי צרפת תפסה מקום ראשון בנצחה בגמר את פולין 54–35. נבחרת הפועל מארץ ישראל השתתפה בהצלחה רבה במשחקים, ועמדה יפה נגד הנבחרות החזקות. הכל מאוחדים בדעה שהמשחק המשובח היה זה שבין נבחרת הפועל ונבחרת הפועלים מצרפת. נוצחנו בו רק לאחר קרב נהדר 35–38".

במקום אחר כתב קורט בנימין: „לא חסר הרבה ונבחרת כדור הסל של ארץ ישראל היתה תופסת מקום ראשון בתחרות שלוש המדינות צרפת, צ'כיה וארץ ישראל. במסגרת חגיגות פראג היתה ההופעה בראשונה של נבחרת כדור הסל מא"י... עד עשר דקות לפני הגמר (סיום המשחק כמובן), היה ניצחוננו בטוח. שינוי בהרכב הנבחרת החליש את קבוצתנו, שינה את מהלך המשחק, והצרפתים נגדם שיחקנו בגמר – ניצלו את ההזדמנות וניצחו בהפרש הקטן של שתי נקודות 30–28..."

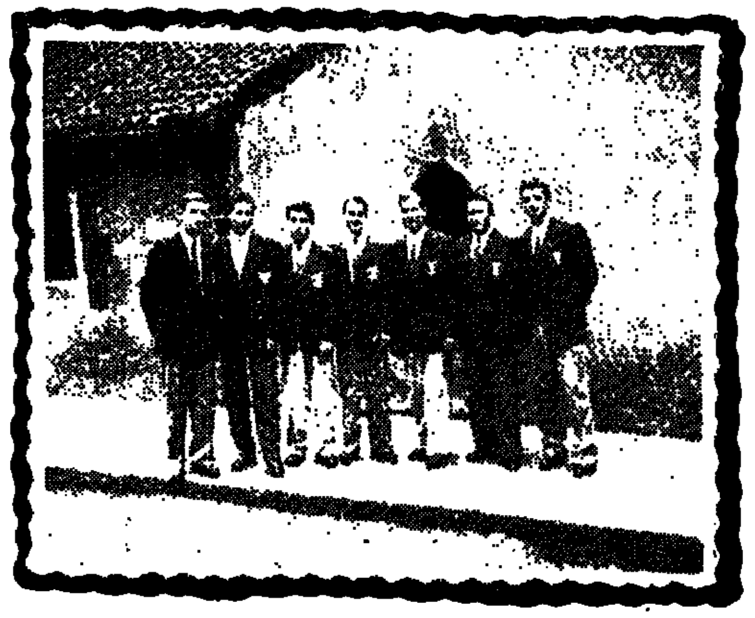

בכניסה לבית הכנסת העתיק ביותר באירופה, ה„אלט־נוי שול" בפראג של 1947. מימין: אברהם שניאור, ברוך שפרלינג, צבי שמרלינג, אורי גרבי, יעקב ברינקר, הטניסאי דוד אפל (לא היה חלק מהמשלחת) ומנחם קורמן. את הצילום ביצע יהושע רוזין.

תוך כדי ההופעה בטורניר, ניצלה המשלחת את ההזדמנות, וערכה בשיתוף מיניסטריון המודיעין הצ'כי (!) מסיבת עיתונאים בין־לאומית, באולם ועד הקהילה בפראג. מנהל המשרד הארץ ישראלי בפראג, ר. פרידל, ניהל את המסיבה, וגרשון הירש, אחד ממנהלי המשלחת, תיאר את המצב בארץ ישראל. בסיום הופיעו האמנים שנילוו לכדורסלנים בקטעי שירה, ריקוד ונגינה. בשעות אחר־הצהריים נפגשו חברי המשלחת עם נציגי הקהילה היהודית בפראג. „מר נחום קרופניק מחיפה, שדיבר בשם המשלחת, בירך את יהודי הגולה, דיבר על המצב הקשה בארץ, והדגיש את הופעתו של טיפוס נוער עברי חדש, שיכול לעמוד בקשיי הזמן" – כתב קורט בנימין ב„ספורט השבוע". על פגישת האחים הנרגשת, כתב שבה נאם גם נציג של מחנה העקורים בגרמניה, ושדבריו היו בבחינת קריאת הצלה.

התיאורים הללו רק מוכיחים עד כמה הספורט נחשב מישני באותו אירוע, שכן הרגשים היו אחרים לחלוטין, ברוח אותם ימים. אבל היה גם כדורסל: קבוצת הפועל לא הצליחה במיוחד בהופעותיה הנפרדות, ואילו חבריהם ממכבי השיגו סידרה מרשימה של ניצחונות מכובדים (ראה טבלה). לאחר הטורניר הרשמי, התמודדה נבחרת ארץ־ישראל עם

המשך בעמוד הבא

המסע הראשון לאירופה

(יולי - אוקטובר 1947)

מכבי ת"א – סוקול ז'יסקוב	30–36
מכבי ת"א – ספארטה פראג	32–49
ארץ ישראל – צ'כיה	32–45
ארץ ישראל – צרפת	35–32
ארץ ישראל - קיריאה	33–30
ארץ ישראל - DTJ פראג	33–37
ארץ ישראל – ספארטה	48–44
מכבי ת"א – סוקול ברנו	33–52
מכבי ת"א – סוקול ברנו	55–29
מכבי ת"א – הרדאץ קראלובה	45–57
מכבי ת"א – סוקול ניבורג	37–61
מכבי ת"א - קלדנו	31–37
מכבי ת"א – סוקול ברנו	43–50
מכבי ת"א – נבחרת אמסטרדם	32–51
מכבי ת"א – רויאל 4 בריסל	31–40
מכבי ת"א – רסינג בריסל	43–34
מכבי ת"א – BOS צרפת	38–24
מכבי ת"א – ליון	33–24

כדורסלני מכבי ליד מודעה המבשרת על משחקה של הקבוצה המהוללת מפלשתינה – בנימבורג, "וינגייט של צ'כיה". מימין, המלווה של המשלחות, צ'יץ', כיום מראשי הכדורסל של אירופה.

כך הם הופיעו במצעד המשלחות בפסטיבל הנוער בפראג 47' – בבגדי חאקי. מימין: רוזין, שאלתיאל, קורמן, גרבי, שפרלינג (כורע).

מכבי בברנו. התבוסה הגדולה ביותר ב־21 משחקים.

סוף מהעמוד הקודם

נבחרת קוריאה (שני הפסדים) וקבוצה פולנית, ואחר־כך באו ניצחונות של מכבי על סוקול ברנו, וסוקול הרדאץ קראלובה (העיר שאירחה לא מכבר את התמודדות גביע דייויס של ישראל עם הצ'כים). ניצחון על ניבורג, קלדנו ופילזן, והפסד בודד לסוקול ברנו, שלימים שינתה את שמה לספארטק ואחר כך לזבריובקה ברנו. כבר אז נחשבה זו לקבוצה מפורסמת ומהוללת בהישגיה, ואחת הטובות ביותר באירופה, תודות לכוכבה הגדול, איוואן מראזק, שכונה אז – איזו אירוניה – "איוואן האיום". לימים עשה צרות צרורות למכבי ת"א בגביע אירופה, ולנבחרת ישראל באליפות אירופה.

מפסטיוואל הנוער בפראג, המשיכה קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א, בנפרד מחבריה מהפועל, לסיור משחקים בהולנד, בלגיה וצרפת. שחקני הפועל יצאו לבקר במחנות פליטים בגרמניה ואיטליה, ונפגשו עם שרידי יהדות אירופה שנחרבה בשואה. הפגישות היו קורעות לב, והשחקנים סיפרו אחר־כך שלא הצליחו לעצור ברוחם, ופרצו בבכי.

ניצחון מדהים על 'ריאל 4'

פרט להופעה בפראג, זוכרים משתתפי אותו סיור, בערגה גדולה את הגדול בניצחונותיהם – על קבוצת 'רויאל 4' הבלגית, אז מס' 3 באירופה. "אנו שמחים לארח אצלנו בבריסל את האטרקציה מפלשתינה, את האלופה, קבוצת מכבי תל־אביב" – כתב אז היומון הבלגי החשוב "לה סואר", ערב המשחק עם האלופה הגאה מבריסל. קבוצות קבוצות של יהודים שבאו להיפגש עם הצברים מת"א, ביקשו, ממש התחננו, להתאמץ ולא לפחוד מרויאל החזקה: "בשבילנו זה עניין של כבוד. עליכם לנצח" – אמרו למכבים.

"לא הועילו ההסברים כי מדובר באחת הקבוצות הטובות ביותר באירופה, ושאנו בסך הכל נמצאים עתה במסע משחקים, ראשון מסוגו, סיור בכורה של שחקני כדורסל מא"י, באירופה. אבל הם בשלהם... נראה כי בכלל לא הבינו אותנו", נזכר יהושע רוזין. הוא היה אז כוכבה של מכבי ת"א. בכתבה ב"הארץ" מ־3 באוקטובר 1947, לאחר שהחבורה כבר שבה לארץ, הדגיש רוזין: "ידענו שתוצאת המשחק הזה יכולה לקבוע את שמה הטוב של ארץ־ישראל הספורטיווית, והרגשנו את גודל האחריות המוטלת עלינו".

בסופו של דבר ניצחה מכבי ת"א 40-31, הישג שנחשב אז לאחת הסנסאציות הגדולות ביותר בספורט האירופי. כך גם צויין הדבר בעיתוני היבשת באותם ימים. גיבור הניצחון היה צעיר תל־אביבי חסון, אברהם שניאור, אז רק בן 18, [illegible] בנבחרת. הוא היתל בשומרי ראשו, והפגין משחק מעולה, עד שהפרשנים ציינו כי לפניהם אחד מגדולי השחקנים באירופה. זו לא היתה הגזמה. בעובדה זאת הכירו כל מומחי הכדורסל שש שנים לאחר מכן, כאשר נבחרת ישראל, בהופעתה הראשונה באליפות אירופה, במוסקווה 1953, חוללה סנסאציה, בתופסה את מקום החמישי. שניאור הציג יכולת נדירה, צויין לשבח כשחקן הצעיר (!) הטוב ביותר באירופה, ונבחר לנבחרת הכוכבים של היבשת. שניאור, חשוב לציין, התנשא לגובה של 1.88 מ' בסה"כ...

"לשמחת היהודים לא היה גבול" – כתב אחר־כך רוזין במאמר הסיכום שלו ב"הארץ". "היהודים התפרצו למגרש, נישקו את השחקנים ולא זזו עד שהבטחנו להם שנבוא למסיבה מיוחדת שערכו לכבודנו. הקבוצה הבלגית תבעה משחק גומלין, ואף הציעה תנאים כספיים מפתים ונוחים מאוד, אך לא יכולנו להיענות לבקשה כי למחרת כבר נסענו לשחק בפאריס, ליון ומארסיי...

לפאריס – עם ביסקוויטים...

"בפאריס אכלנו את אשר אספנו בפראג – כלומר, שימורים וביסקוויטים שנתנו לנו, ושסמרנו בילקוטים ובמזוודות... חששנו שהכסף לא יספיק לארוחות חמות. אבל למרות שזו היתה התזונה העיקרית שלנו, והיו ימים שאכלנו רק ארוחה אחת, כי לא יכולנו להרשות לעצמנו שלוש ארוחות – אף פעם לא התקלקל בשל כך מצב הרוח שלנו" – נזכר קורמן. "זו היתה חבורת צברים, שאנשיה שילמו עשר לירות ארץ־ישראליות כדי לעבור את כל אירופה, במעט בשלושה חודשים. נזקקתי לכמה שנים טובות כדי להחזיר את החובות שנוצרו עקב אותה נסיעה..."

לא פחות מ־21 משחקים קיימה מכבי ת"א באותו סיור בתולים אירופי. היא ניצחה ב־17 משחקים, ויחס הסלים בסיכום היה 611–546. "ספורט השבוע" סיכם אז את המסע במלים: "הופעות קבוצת מכבי עשו רושם מצויין בכל מקום, ואין בליבי ספק כי בהוסיפם בהרכב המלא, ולאחר מנוחה ואימונים, ישוו בהחלט לדרגת כדור הסל האירופי..."

כיום אפשר לומר שזו היתה ממש נבואה.

מיד בשוב המשלחת, קרבה מלחמת השיחרור. כל משתתפי המסע ההיסטורי החליפו את מדי הספורט שלהם במדי חאקי, ואחזו בנשק. שניים מחברי אותה נבחרת ארץ־ישראלית ראשונה שהופיעה בפראג, נתנו חייהם באותה מלחמה: אליעזר שבט, שנחשב לאחד הכישרונות הגדולים ביותר שקמו לכדורסל בארץ, איש הפועל חיפה, נפל בקרב על מבואות משטרת נבי־יושע. יהושע וייסמן מהפועל ירושלים, נפל בקרבות על הגנת העיר. ■

ההכרות עם ג'ונס החלה בטלפון

"במסע הזה היכרנו לראשונה שניים מן האישים המרכזיים בכדורסל האירופי והעולמי", נזכר יעקב שאלתיאלי, אז כדורסלן מכבי ת"א. "את ההכרות עם וויליאם ג'ונס, מזכ"ל ההתאחדות הבי"ל ומי שייסד ופיתח את המוסד הזה והביאו למעמדו הנוכחי, ערכתי בטלפון, בשיחה מאמסטרדם לז'נווה, שם היו אז משרדי פיב"א".

באותם ימים של יריבות קיצונית בין הפועל למכבי, היתה התאחדות הכדורסל הארץ־ישראלית בשליטת הפועל וחברה בפיב"א ואילו מכבי, ששלט בהתאחדות לספורט שבה פעלה ועדת כדורסל, ביקש להתקבל למוסד הבין־לאומי. אנשי הפועל, שלא ידעו על הפנייה של מכבי, ניסו לטרפד את מסע מכבי ת"א, כשהודיעו לכל ההתאחדויות באירופה שאין להתיר קיומם של משחקים עם הקבוצה המכבית, כיוון שהגוף שהיא מייצגת אינו חבר בפיב"א.

"ואמנם בהולנד, נזכר שאלתיאל, נתקלנו לפתע בסירוב מהמארחים לשחק איתנו – אלא רק אם ייקבלו לכך אישור מג'ונס. טילפנתי לז'נווה וג'ונס אמר להולנדים כי המדיניות שלו היא 'לשחק כמה שיותר ועם כל מי שרק רוצה'. במדיניות זו התמיד עד יומו האחרון.

"האישיות האחרת שאותה היכרתי לראשונה במסע זה היה רובר ביסנל, 'מר כדורסל' של צרפת, אז הקפטן, עדיין שחקן ואחר כך מאמנה של נבחרת צרפת (כיום נשיא פיב"א). הוא זה שהסדיר לנו את המשחקים בצרפת, בהשפעתו קיבלנו אשרות תנועה בארצו – למרות שהיו לנו דרכונים ארצישראליים ובעיני השלטונות, עקב פעילות המחתרות בארץ, נחשדנו משום מה ל..."טירוריסטים".

"אגב, נזכר שאלתיאל, כעת שהיינו בצ'כיה הלינו אותנו במלונה של משפחת מראזק, בברנו. כל אחד קיבל חדר נפרד. לא ידענו מדוע הלוכסוס הזה. לאחר ההפסד, חקשה ביותר במסע כולו, היו שאמרו כי המארחים הכינו לנו חדר לכל אחד – כדי שנוכל להסתגר בו ולהרהר כל־אחד ביחידות, על התבוסה".

• שאלתיאל היה מאמנה של נבחרת ישראל באליפות אירופה הראשונה שלה, במוסקווה ב־1953 (מקום 6) ובאליפות העולם שנערכה בעבור שנה, בריו־דה־ז'ניירו (מקום 8). אחר כך היה שופט בין־לאומי, משקיף מטעם פיב"א, נציג ישראל בארגון הבין־לאומי הזה וכיום יו"ר איגוד הכדורסל.